

Asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä syntyvien lokitietojen hallinnan kansalliset vaatimusmäärittelyt

1.2

Matti Korhonen, Kati Kalliovainio, Juha Mykkänen, Antti-Olli Taipale
4/2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Institutet för hälsa och välfärd
Finnish Institute for Health and Welfare
PL / PB / P.O. Box 30 • FI-00271 Helsinki, Finland
Puh/tel +358 29 524 6000
www.thl.fi

Sisällys

VERSIONHALLINTA	3
1 JOHDANTO	4
1.1 LOKIMÄÄRITYSTEN SÄÄDÖSPERUSTA	5
1.2 DOKUMENTIN KOHDEALUE JA RAJAUKSET	6
1.3 KÄYTTÖLOKI JA LUOVUTUSLOKI	7
1.4 LÄHTEET JA KUULLUT ASIAANTUNTIJAT	8
2 KÄYTTÖLOKIMERKINTÄÄN LIITTYVÄT PERIAATTEET	9
2.1 YLEISKUVA KÄYTTÖTILANTEEN LOKITTAMISESTA	9
2.2 LOKITIE TOJEN HALLINNAN ROOLIT	10
2.3 KÄYTTÄJÄTOIMINTO	12
2.4 ASIAKASTIEDON KÄSITTELYTAPA TIETOJÄRJESTELMÄSSÄ	12
2.5 KÄSITTELYN KOHDE	14
2.6 KÄYTTÖTILANNE-ESIMERKKEJÄ	15
2.6 ESIMERKKI LOKITIE TOJEN MUODOSTUMISESTA	18
3 KÄYTTÖLOKIMERKINNÄN TIETOSISÄLLÖN VAATIMUKSET	20
4 KÄYTTÖ- JA LUOVUTUSLOKITIE TOJEN KÄSITTELYN JA SÄILYTTÄMISEN VAATIMUKSET	39
5 RAPORTOINNIN VAATIMUKSET	46
5.1 YLEISTÄ ASIAKAS- JA POTILASTIE TOJÄRJESTELMIEN KÄYTTÖLOKIRAPORTEISTA	46
5.1.1 Yleistä sosiaali- ja terveydenhuollon lokiraporttien tarpeista	46
5.1.2 Käyttölokien raportoinnin nykytilanne ja vaiheistus valtakunnallisissa tietojärjestelmäpalveluissa (Kanta)	47
5.1.3 Asiakkaan aloitteesta tehtävät käyttölokiraportit.....	48
5.1.4 Organisaation sisäinen käytön seuranta ja viranomaisten lokitietopyyntöihin vastaaminen.....	48
5.1.5 Alaikäisten tietojen näkyminen huoltajille tai muille laillisille tiedonsaantioikeutetuille annettaville lokiraporteilla.....	49
5.2 KÄYTTÖLOKIRAPORTTIEN TIETOSISÄLLÖT	50
5.2.1 Käyttölokiraportin perustiedot, yhteiset tiedot ja toistuvat tiedot.....	50
5.2.2 Käyttölokiraportin tasojen toistuvat tiedot	51
5.3 KÄYTTÖLOKIRAPORTTIEN VAATIMUKSET	52
6 JATKOSUUNNITELMAT	65
6.1 LOKITIE TOJEN HALLINNAN KANSALLINEN VAIHEISTUS	65
LIITE: KÄYTTÖLOKIN ESIMERKKI	67

Versionhallinta

Versio ja julkaisuajankohta	Muutokset
1.1 6/2022	Vuonna 2021 saatujen kommenttien perusteella muokattu versio (release candidate)
1.2 4/2023	Vuonna 2022 saatujen kommenttien perusteella muokattu versio

1 Johdanto

Arkaluonteisten asiakas- ja potilastietojen käytön seurannassa ja valvonnassa lokit ovat keskeinen väline. Säädösten mukaisesti kaikista tietojen käytöstä ja luovutuksista on synnyttävä lokimerkinnyt, joiden perusteella käyttöä ja luovutusta voidaan seurata ja valvoa. Tämä asettaa vaatimuksia sekä käytettäville tietojärjestelmäratkaisuille että palvelunantajien toimintatavoille. Asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn käytettävissä tietojärjestelmissä on oltava tietojen käytön seuranta tukevia ominaisuuksia.

Loki on olemassa ennalta määriteltyä tarkoitusta varten ennalta määrätyn ajan. Lokeja ja niiden käsittelyä tarvitaan niin poikkeus- kuin normaalitilanteissakin. Normaalitilanteissa lokeja tarvitaan toiminnan häiriöttömyyden seuraamiseen ja käytön tilastointiin. Poikkeustilanteissa lokeja tarvitaan tilanteen normalisointiin sekä tapahtumien osapuolten, vaikutusten laajuuden sekä syiden selvittämiseen (Vahti 3/2009).

Potilastietojen ja sosiaalihuollon asiakastietojen käsittelyyn liittyvien lokitietojen syntymistä edeltävät käytönhallinnan aiemmat vaiheet ennen käytön seuranta:

- käyttäjien, käyttäjäroolien ja käyttöoikeuksien määrittely
- käyttäjien tunnistaminen ja todentaminen
- pääsynvalvonta (erityisesti käyttöoikeuksien tai käyttövaltuuksien tarkistaminen ennen tietojen käyttämistä sekä mahdolliset tietojen käytössä edellytettävien suostumusten tai asiayhteyden kuten hoitosuhteen tarkistukset).

Edellä mainittujen käyttölokitietojen syntymistä edeltävien vaiheiden vaatimuksia ei kuvata tarkemmin tässä määrittäydokumentissa. Kyseisiä seikkoja kuvataan muissa käytönhallinnan kokonaisuuteen liittyvissä määräyksissä.

Tällä hetkellä lokitietojen hallintaan liittyen on tunnistettu erityisesti seuraavat käytännön kehittämiskohteet, joihin tämän määrittely pyrkii vastaamaan:

- Käyttölokitietojen tietosisällön epäyhtenäisyys johtuen mm. siitä, että käyttölokit ovat erilaisia eri järjestelmissä ja järjestelmille ei ole asetettu selkeitä ja yhdenmukaisia käyttölokeihin kohdistuvia vaatimuksia.
- Asiakkaalle annettavia käyttölokiraportteja joudutaan muokkaamaan organisaatiossa, jolloin vaatimus mm. tiedon muuttumattomuudesta ja eheydestä ei toteudu. Myöskään raportointiin liittyvää vaatimustasoa ei ole yksiselitteisesti kuvattu.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojen käytön seurantaan käyttölokien avulla vaikuttavat seuraavat muutosajurit:

- Asiakkaiden kiinnostus tietojensa käyttöä kohtaan kasvaa, ja palvelunantajien on kyettävä vastaamaan asiakkaiden tietopyyntöihin siitä, kuinka heidän tietojensa on käsitelty.
- EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimukset kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn EU:n jäsenvaltioissa edellyttävät suunnitelmallista henkilötietojen käsittelyä, läpinäkyvyyttä ja rekisterinpitäjien on pystyttävä osoittamaan, että ne noudattavat tietosuojasäännöksiä omassa toiminnassaan.
- Sote-uudistus ja asiakastietolain muutokset:
  1. Käyttölokien merkitys kasvaa rekisteripitovastuiden siirryttyä suuremmille alueille, koska rekisterinpitäjien väliset luovutukset ja luovutuslokien merkitys vähenee. Tarpeet käyttölokien hyödyntämiseen asiakastietojen käytön asianmukaisen käytön seurannassa puolestaan kasvavat.
  2. Käyttövaltuuksien hallinnan merkitys kasvaa. Käyttövaltuuksien hallinnan ja käytön seurannan kokonaisuudesta on luotava ehjä kokonaisuus. Käyttöoikeuksien ja käyttäjäroolien toteutumisen seuranta edellyttää myös toimivaa lokivalvontaa. Käyttövaltuuksien myöntämisen perusteista

säädettiin syksyllä 2022 asiakastietolain 784/2021 pohjalta [STM:n asetuksella käyttöoikeudesta asiakastietoon](#). Asetus tulee voimaan 30.6.2023.

3. Tarve käyttölokien hallinnan, seurannan ja raportoinnin kehittämiseen sekä vähimmäisvaatimusten yhdenmukaistamiseen kasvaa, jotta asiakkaiden ja ammattilaisten oikeuksien sekä tietosuojan toteutuminen voidaan taata eri tavoin tuotetuissa sosiaali- ja terveystalvissa ja myös useista osajärjestelmistä koostuvissa tietojärjestelmäkokonaisuuksissa.
4. Asiakastietolaki mahdollistaa kansallisessa lokirekisterien säilytyspalvelussa sekä luovutus- että käyttölokitietojen säilyttämisen.
5. Asiakastietolaki mahdollistaa Omakanta-palvelun (kansalaisen käyttöliittymä) kautta asiakkaalle hänen tietojensa käsittelyä koskevien luovutus- ja käyttölokitietojen näyttämisen lukuun ottamatta luovutuksensaajan henkilötietoja.

Asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä syntyvien lokitietojen hallinnan vaatimuksissa on välttämätöntä huomioida nykyinen hajautunut palvelu- ja järjestelmä rakenne, jonka mukaisesti myös lokitiedot ovat hajautuneina erilaisiin tietojärjestelmä ratkaisuihin ja tietovarantoihin. Valtakunnallisten tietojärjestelmä palveluiden (Kanta-palvelut) käyttöönotto on laajenemassa. Myös muita merkittäviä sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien uudistamishankkeita on käynnissä. Lokitietojen käyttö tietojen käytönvalvonnassa kytkeytyy keskeisesti näihin kehittämishankkeisiin.

Tämän dokumentin vaatimukset kohdistuvat pääosin käyttö- ja luovutuslokien käsittelyyn. Joitakin vaatimuksia kohdistuu kuitenkin myös käyttöoikeuksien hallinnointiin käytettäviin järjestelmiin tai ylläpito-, kirjautumis- tai virhelokeihin.

Tämän dokumentin tavoitteena on määrittellä sote-tietojen käytön ja luovutuksen seurannan eli lokitietojen keräämisen ja käytön seurannan kansalliset vähimmäisvaatimukset. Tämän määrittelyn lopullinen versio korvaa aiempia potilastiedon arkistoon, sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon ja reseptikeskukseen liittyneiden järjestelmien vaatimusmäärittelyjä lokitietojen hallintaan kohdistuvien vaatimusten osalta.

Dokumentin 1. luku on johdanto lokitietojen hallinnan aiheeseen. Dokumentin luvussa 2 on kuvattu käyttölokimerkintään liittyviä käsitteitä ja periaatteita. Käyttölokin vähimmäistietosisältö on kuvattu luvussa 3. Luvussa 4 on esitetty yleisiä, käyttölokiin ja luovutusilmoituksiin liittyviä käsittelyn ja säilyttämisen vaatimuksia. Luku 5 kuvaa asiakkaalle lokimerkintöjen pohjalta tuotettujen raporttien kansalliset vaatimukset. Luvussa 6 on lokitietojen kansallinen vaiheistus.

1.1 Lokimäärittelysten säädösperusta

Asiakastietolain (784/2021) 25 §:ssä todetaan seuraavasti: "Palvelunantajan on kerättävä lokitiedot asiakasrekisterikohtaisesti kaikesta asiakastietojen käytöstä ja luovutuksesta seurantaan ja valvontaa varten. Käyttölokirekisteriin on tallennettava tieto käytetyistä asiakas- ja hyvinvointitiedoista, siitä palvelunantajasta, jonka asiakastietoja käytetään, asiakas- ja hyvinvointitietojen käyttäjästä, tietojen käyttötarkoituksesta ja käyttöajankohdasta sekä muista käytön valvontaa ja seurantaan varten tarvittavista tiedoista." Laissa määritellään myös tietoja, joita käyttölokirekisteriin on tallennettava. Asiakkaan tiedonsaantioikeus tietojensa käsittelystä on säädetty asiakastietolain 26 §:ssä. Lokitietojen rekisterinpitäjyydestä säädetään asiakastietolain 4 §:ssä. Lokirekistereihin ja lokitietoihin liittyvistä Kanta-palvelujen ominaisuuksista ja Kelan velvoitteista säädetään asiakastietolain 6 § ja 14 §:ssä. Lokitietojen käsittelyyn liittyviä vastuita kuuluu asiakastietolain 27 § mukaisen, kaikilta palvelunantajilta, apteekeilta, välittäjiltä ja Kelalta edellytettäviin tietoturvasuunnitelmiin ja tietoturvallisuuden omavalvontaan asiakastietolain 28 § mukaisesti.

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019, 17 § Lokitietojen kerääminen) edellyttää, että viranomaisen on huolehdittava, että sen tietojärjestelmien käytöstä ja niistä tehtävistä tietojen luovutuksista kerätään tarpeelliset lokitiedot, jos tietojärjestelmän käyttö edellyttää tunnistautumista tai muuta kirjautumista. Lokitietojen

käyttötarkoituksena on tietojärjestelmissä olevien tietojen käytön ja luovutuksen seuranta sekä tietojärjestelmän teknisten virheiden selvittäminen.

Asiakastietolain 25 § nojalla THL voi antaa määräyksiä lokirekistereihin tallennettavista tiedoista ja tietosisällöstä. Sekä nykyiset että tulevat lokitietoihin liittyvät määräykset ovat käytännössä osa tietojärjestelmille asetettavien olennaisten vaatimusten määräyksiä (toiminnalliset ja tietoturvallisuusvaatimukset). Olennaiset vaatimukset kuvataan Määräyksen 5/2021 liitteessä 2 (olennaisten vaatimusten luokitus) sekä sen pohjalta tehdyissä profiileissa (Määräys 5/2021, liitteet 3a-3g). Kukin olennainen vaatimus (myös lokitietojen osalta) viittaa tarkempiin määrittelyihin. Tulevat olennaisten vaatimusten määräykset viittaavat tähän määrittelydokumenttiin tai sen uusiin versioihin.

Myös erillisen määräyksen antaminen lokirekistereihin tallennettavista tiedoista ja tietosisällöistä on mahdollista.

Lokivaatimuksia voidaan kohdistaa eri siirtymäaikoja noudattaen eri tietojärjestelmiin. Siirtymäajat tarkentuvat tulevien määräysten kautta, ja siirtymäaika-asettamisessa on huomioitu määrittelyversioon (release candidate 1.1) saatu palaute.

Määräyksessä 5/2021 kuvataan sote-tietojärjestelmien lokiominaisuuksiin liittyvät voimassa olevat vaatimukset ja viitataan aiempiin määrittelydokumentteihin. Lokivaatimukset voidaan hyväksytysti toteuttaa aiempien viitattujen määrittelyjen tai tämän määrittelyksen lopullisen version mukaisesti ennen tämän määrittelyksen mukaisten vaatimusten "toteutuksen takarajan" voimaantuloa. Suosituksena on ottaa huomioon jo tämän version mukaiset vaatimukset järjestelmien suunnittelussa ja toteutuksessa.

1.2 Dokumentin kohdealue ja rajaukset

Lokin vaatimusmäärittelyt koskevat valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin liitettäviksi tarkoitettuja asiakas- ja potilastietoja käsitteleviä tietojärjestelmiä ja muita käyttötarkoituksensa perusteella sertifioitavia tietojärjestelmiä ja välittäjien palveluja (luokka A1, A2 ja A3) sekä muita sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmiä, joiden käyttötarkoituksena on asiakas- ja potilastietojen käsittely (luokka B).

Dokumentin sisältöön kuuluvat käyttö- ja luovutuslokien sisältöön ja hallintaan liittyvät vaatimukset asiakas- ja potilastietojärjestelmien sekä apteekkijärjestelmien osalta.

Dokumentti ei sisällä tarkkaa määrittelyä Potilastiedon arkiston, Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston ja Reseptikeskuksen *sisäisesti* keräämille lokitiedoille. Dokumentti ei myöskään sisällä hyvinvointitietojen käsittelyyn ja Omätietovaranto-palveluun liittyviä lokiasioita. Nämä tietojärjestelmäpalvelut ovat palvelunantajien käytössä ja käyttölokien muodostamisen vaatimukset eivät kohdistu Kanta-palveluihin. Tämän dokumentin vaatimukset koskevat Kanta-palveluita, joiden kautta palvelunantajat käyttävät suoraan resepti- tai asiakastietoja (esim. Kelain). Määrittelyjä voi olla mahdollista käyttää pohjana jatkossa myös edellä mainittuihin kohteisiin. Dokumentti ei kuvaa tietojen luovutukseen liittyvää käsitteistöä tai toiminnallisuutta, vaan ainoastaan tietojen luovutukseen liittyvät lokien muodostamisen vaatimukset.

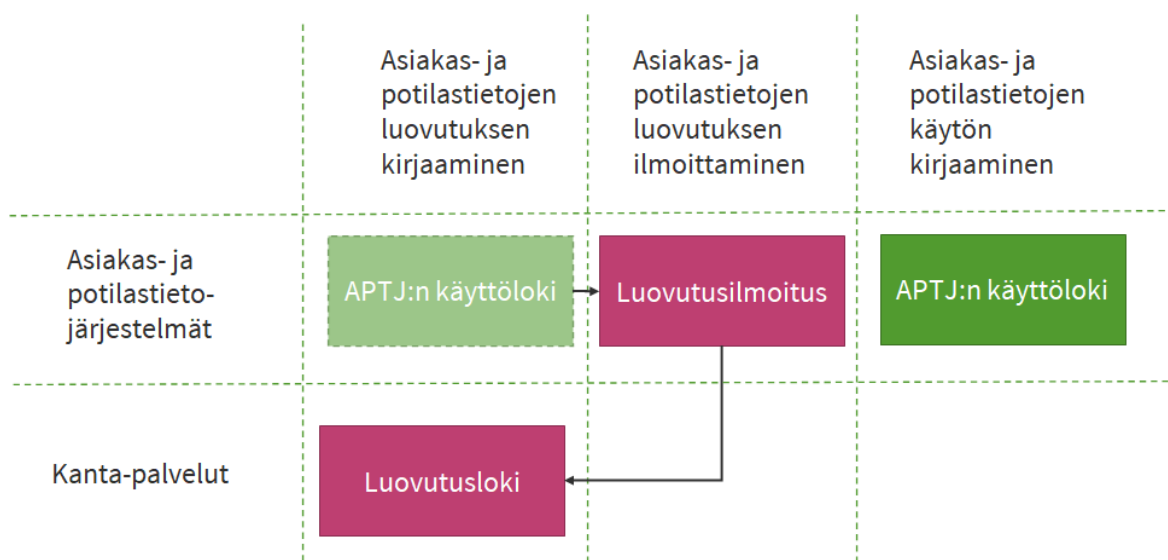
Tämän dokumentin yksilöidyissä vaatimuksissa käytetään seuraavia ilmaisuja pakollisuuksiin:

- "tulee tehdä", "on tehtävä" tai presens "tekee": vaatimus on pakollinen toteutettava kyseisen roolin / loogisen tietojärjestelmäpalvelun toteuttavassa tietojärjestelmässä
- "tulisi tehdä" (konditionaali): vaatimus on vahvasti suositeltava toteutettavaksi kyseisen roolin / loogisen tietojärjestelmäpalvelun toteuttavassa tietojärjestelmässä, mutta siitä on mahdollista poiketa perustellusta syystä; on mahdollista, että kaikissa tai tarkemmin määritellyissä tilanteissa vaatimus muuttuu jatkossa pakolliseksi
- "voi tehdä": vaatimus on vapaaehtoinen, mutta useissa tilanteissa tarpeellinen ja suositeltava toteutettavaksi kyseisen roolin / loogisen tietojärjestelmäpalvelun toteuttavassa tietojärjestelmässä.

1.3 Käyttöloki ja luovutusloki

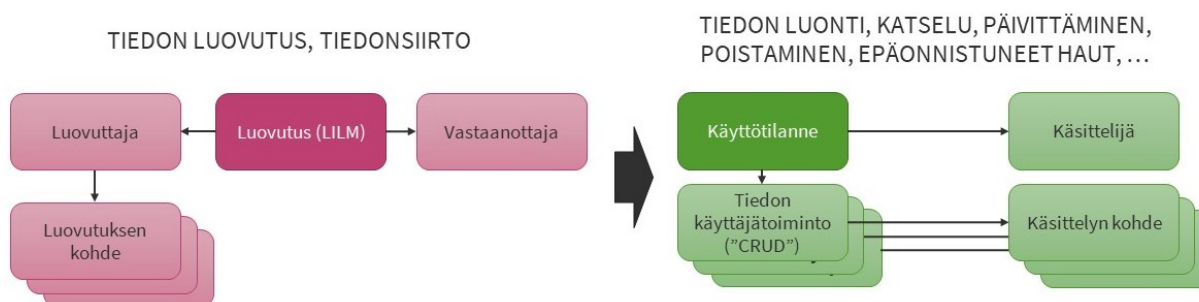
Keskeiset lokien tuottamiseen, käsittelyyn ja raportointiin liittyvät käsitteet löytyvät käytöhallinnan sanastosta (sotesanastot.thl.fi). Käsitteitä on avattu myös tässä dokumentissa siinä kohdassa, jossa käsitettä ensimmäisen kerran käytetään.

Asiakas- ja potilastietojen käsittelyn lakisääteistä asiakasrekisterikohtaista seuranta tehdään kansallisten Kanta-palveluiden luovutuslokin sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmien käyttölokien avulla (AsTL 25 §). Kanta-palveluiden luovutusloki täydennetään paikallisesti tehdyistä luovutuksista muodostettujen luovutusilmoitusten avulla. Käsitteiden välisiä suhteita on esitetty seuraavassa kuvassa:

Kuva 1.1 Käyttö- ja luovutusloki sekä näihin liittyvät ilmoitukset

Luovutus ja käyttö sekä niistä tehtävät lokimerkinnät ovat toisistaan erillisiä tapahtumia. Luovutusta seuraa usein käyttötapauksena, koska luovutuksella saadaan tietoa käsiteltäväksi. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän kautta tehty luovutus voidaan tallentaa myös käyttölokille, joka voi toimia pohjana Kantaan toimitettavalle luovutusilmoitukselle.

Kuva 1.2 Käyttö ja luovutuslokin käsitteelliset mallit

Luovutustenhallintaa kokonaisuutena kuvataan dokumentissa "[Asiakas- ja potilastietojen luovutustenhallinnan yleiskuvaus](#)". Terveystietojen luovutusilmoitukseen on olemassa tarkemmat kansalliset tietomääritykset, jotka on julkaistu Koodistopalvelun kautta.

Tämän dokumentin luku 4 Käyttö- ja luovutuslokitietojen käsittelyn ja säilyttämisen vaatimukset korvaa dokumentin [Potilastiedon arkiston toiminnalliset vaatimukset sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmille-versio 1.4](#) luvun 3.6 Lokimerkinnät sekä [liitteen 5 \(Vaatimukset potilastietojärjestelmien käyttölokeille\)](#).

Tällä määrittelyllä korvataan Vaatimukset asiakastietoa käsitteleville tietojärjestelmille v5.3 –määrittelyssä esitetyt vaatimukset käyttölokille ja luovutusilmoituksille sekä [Resepti-palvelun toiminnalliset- ja rajapintamäärittelyt Tietosisällöt v3.00](#) -määrittelyksen luvun 2.20 Käyttölokin tietosisältö.

1.4 Lähteet ja kuullut asiantuntijat

Lokien toiminnallisia vaatimuksia on käsitelty Sote-käytönhallinta -hankkeen (THL:n projekti 2017-2021) projektiryhmässä ja yhteistyöryhmässä. Projektissa on ollut kirjoittajien lisäksi mukana Marko Jalonen ja Marko Suhonen, joille erityiskiitos suuresta avusta. Projektissa on kuultu asiantuntijoita THL:stä, Kelasta ja Valvirasta, UNA- ja Apotti-hankkeista sekä eri sote organisaatioiden tietosuojavastaavia, joiden toimittamien materiaalien pohjalta on tarkennettu erityisesti lokiraporteissa tarvittavia tietosisältöjä ja toiminnallisuuksia. Määrittelyissä on huomioitu myös kansallisille toimijoille lähetettyjen asiakaskysymysten aiheita sekä tietojärjestelmien sertifiointin yhteydessä esiin nousseita kysymyksiä ja tarkennustarpeita.

Keskeisimpiä lokien toiminnallisissa vaatimuksissa käytettyjä lähteitä ovat lainsäädännön lisäksi olleet:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojen käytönvalvonta ja käyttölokien hallinta, esisuunnittelumateriaali 2017
- Potilastiedon arkiston toiminnalliset vaatimukset sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmille v1.3 2020 ja Liite 5 Vaatimukset potilastietojärjestelmien käyttölokeille
- THL:n määräys 1/2015 ja Liite 1 Tietoturva-vaatimukset A-luokkaan kuuluville järjestelmille ja järjestelmien käyttöympäristöille sekä THL:n määräys 5/2021 liitteinen
- Käyttölokimerkintöjen tietosisältömäärittely sosiaalihuollossa v2.0 2016
- Valtionvarainministeriön VAHTI-lokiohje 3/2009
- HL7 Audit Conceptual Model 2019
- FHIR Audit event ja IHE-ATNA (Audit Trail and Node Authentication) -määrittelyt
- ISO 21089 Health Informatics - Trusted End-to-End information Flows
- ISO 27789 Health Informatics - Audit trails for electronic health records
- ISO 14265 Classification of purposes for processing personal health information (ISO valmistelemassa uutta versiota standardista)

Käyttölokimerkinnöissä tarvittavia tietoja sekä käyttölokiraporteissa esitettäviä tietoja on tarkennettu yhteistyössä Valviran kanssa hyödyntäen eri organisaatioista saatuja esimerkkejä lokiraporteista. Sote-käytönhallinta -hankkeessa on vertailtu ja arvioitu asiakas- ja potilastietojärjestelmissä tuotettavien käyttölokien kansallisia määrittelyksiä ja tietosisältöjä sekä Kanta-palveluihin tallennettavaa käyttölokia ja luovutuslokia. Vertailun tavoitteena on ollut hahmottaa sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittavien lokimerkintöjen tietosisältö, jota yhtenäistetään tämän määrittelydokumentin kautta. Käyttölokimerkinnän tietosisällön määrittelyt on tuotettu näiden selvitysten ja vertailuiden perusteella.

Tämän määrittelyn aiemmista versioista järjestettiin kesällä 2021 ja kesällä 2022 kommentointikierrokset, joissa saatu palaute on huomioitu tässä määrittelyversiossa.

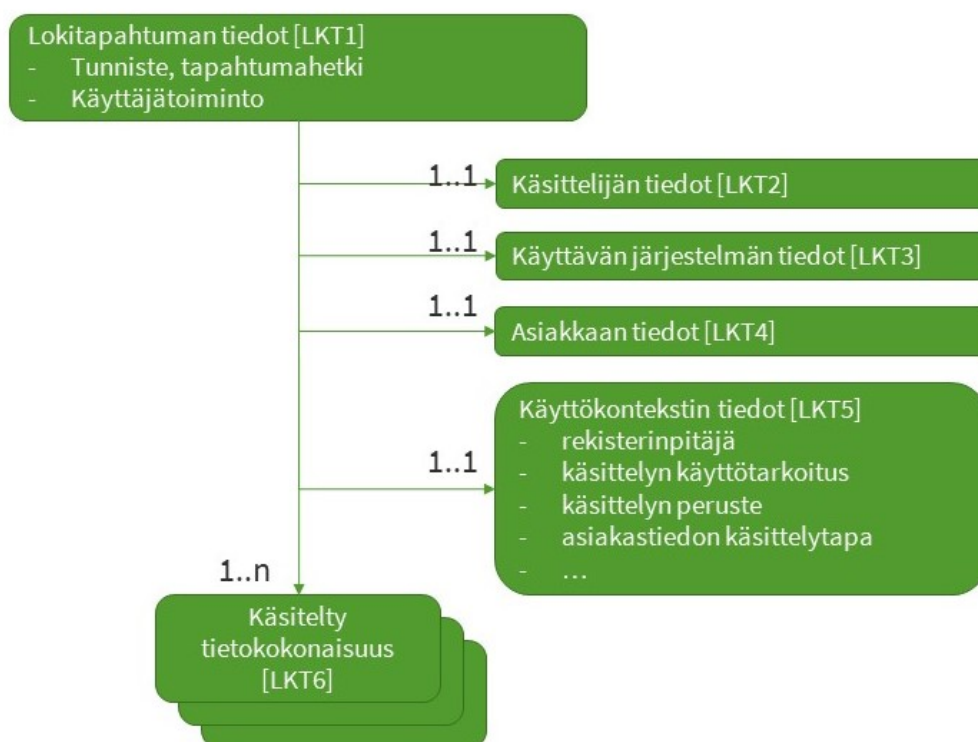

2 Käyttölokimerkintään liittyvät periaatteet

2.1 Yleiskuva käyttötilanteen lokittamisesta

Käyttölokimerkinnöille terveydenhuollossa asetettuja tietosisältövaatimuksia on aiemmin kuvattu määräyksessä [Vaatimukset potilastietojärjestelmien käyttölokeille](#), sosiaalihuollossa määräyksessä [Käyttölokimerkintöjen tietosisältömäärittely](#) sekä [Sähköinen lääkemääräys vaatimusmäärittely, tietosisällöt](#).

Lokimerkinnän tietosisältö muodostuu kuvan 2.1 mukaisesti lokitapahtuman tiedoista sisältäen mm. tiedot käyttäjätoiminnosta, käyttävän järjestelmän tiedot, tiedonkäsittelijän tunnistetiedot, asiakkaan tunnistetiedot, käyttökontekstin tiedot sekä käsiteltyä tietokokonaisuutta kuvaavat tiedot. Lokimerkintöjen kautta voidaan näin löytää esimerkiksi tietyn asiakkaan tai tietyn käyttäjän (käsittelijä) tietojenkäsittelyn tapahtumat. Kunkin tietokokonaisuuden kohdalla on mainittu luvun 3 käyttölokietojen tietosisällön kuvaavan taulukon otsikon tunniste.

Kuva 2.1 Käyttötilanteen lokitapahtumista koottavat tiedot (tietojen pakollisuudet kuvattu tarkemmin luvussa 3)

2.2 Lokitietojen hallinnan roolit

Asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä syntyvien lokitietojen hallinnan vaatimuksia kohdistuu sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmiin että organisaatioihin. Tietojärjestelmiin kohdistuvien vaatimusten toteuttamisesta vastaa kunkin tietojärjestelmäpalvelun tuottaja. Tietojärjestelmiin kohdistuvat vaatimukset on toteutettava eri tietojärjestelmiin ja valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin järjestelmän käyttötarkoituksen ja sen mukaisesti, mitä THL:n määräys sosiaali- ja terveyshuollon tietojärjestelmien olennaisista vaatimuksista (Määräys 5/2021) ohjeistaa. Osa luokkaan A kuuluvien järjestelmien vaatimuksista todennetaan tietoturvallisuuden arvioinnissa. Osa lokitietojen hallinnan vaatimuksista kohdistuu myös organisaatioihin, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajiin, apteekkeihin sekä Kelaan.

Tässä määrittelyssä lokitietojen hallinnan vaatimukset kohdistetaan tietojärjestelmärooleihin, joihin viitataan myöhempien lukujen (3-5) yksityiskohtaisissa vaatimuksissa. Tietojärjestelmäroolit ovat lueteltu taulukossa 2.1.

Taulukko 2.1 Asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä syntyvien lokitietojen hallinnan tietojärjestelmäroolit.

Rooli	Selite
Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä	Asiakastietojen (potilastietojen tai sosiaalihuollon asiakastietojen) käsittelyyn suunniteltu järjestelmä, jossa hyödynnetään asiakastietoja. Järjestelmässä tapahtuvasta asiakastietojen käsittelystä syntyy käyttölokitietoja. Roolissa toimivat tyypillisesti kaikki asiakas- tai potilastietojen käsittelyyn tarkoitetut järjestelmät. Tiedot voivat olla peräisin eri Kanta-palveluista tai muista lähteistä.
Asiakastietoja tuottava järjestelmä	Asiakastietojen (potilastietojen tai sosiaalihuollon asiakastietojen) käsittelyyn suunniteltu järjestelmä, jossa tuotetaan asiakastietoja. Järjestelmässä tapahtuvasta asiakastietojen käsittelystä syntyy käyttölokitietoja. Roolissa toimivat tyypillisesti kaikki sellaiset asiakas- tai potilastietojen käsittelyyn tarkoitetut järjestelmät, joissa tuotetaan asiakastietoja. Tiedot tai osa niistä voidaan toimittaa tai arkistoida Kanta-palveluihin joko suoraan järjestelmästä tai muiden järjestelmien tai palvelujen kautta.
Käyttölokitiedot kokoava järjestelmä	Palvelunantajan käyttämistä tietojärjestelmistä käyttölokitiedot kokoava tai ne vastaanottava järjestelmä tai tietojärjestelmäpalvelu, joka voi sisältää yhden tai useamman tietojärjestelmän tuottamia lokitietoja. Järjestelmänä voi toimia esimerkiksi asiakas- tai potilastietojärjestelmä tai lokien hallintaan tai säilyttämiseen tarkoitettu järjestelmä.
Lokitietoja säilyttävä järjestelmä	Käyttölokitietoja tai luovutuslokitietoja (lokimerkinnät) säilyttävä järjestelmä tai tietojärjestelmäpalvelu, jossa varmistetaan lokitietojen eheys ja muuttumattomuus säilytyksen aikana sekä lokitietojen hävittäminen niiden säilytysajan päätyttyä. Luovutuslokitietoja säilyttävä järjestelmä on Kanta lokitietojen säilytyspalvelu. Potilastietojen ja sosiaalihuollon asiakastietojen käyttölokitietoja säilyttävä järjestelmä voi olla esimerkiksi asiakas- tai potilastietojärjestelmä tai lokienhallintajärjestelmä. Käyttölokitietoja säilyttävä järjestelmä on reseptikeskuksen tietojen ja ammattilaisen käyttöliittymän kautta käytettyjen tietojen osalta Kanta lokitietojen säilytyspalvelu. Myös muita käyttölokitietoja voidaan säilyttää käyttölokien säilytyspalvelussa, mutta päätöksiä toteutuksesta ei ole vielä tehty. Käyttölokipalvelun konsepti (9/2022) .
Tietoja luovuttava järjestelmä	Järjestelmä, jonka kautta luovutetaan asiakastietoja toiselle rekisterinpitäjälle, asiakkaalle tai viranomaiselle.
Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä	Järjestelmä, joka tuottaa Kanta-palveluihin luovutusilmoituksia muista kuin Kanta-palvelujen kautta tehtävistä luovutuksista.
Lokiraportteja tuottava järjestelmä	Lokitietojen pohjalta lokiraportteja tuottava järjestelmä, joka voi nojautua lokitietoja säilyttävästä järjestelmästä saataviin lokimerkintöjen tietoihin ja tuottaa eritasoisia raportteja asiakastietojen käytöstä tai luovutuksesta (ks. luku 5.1.1, käyttölokiraportoinnin tasot).

Rooli	Selite
Lokitietoja kansalaisille näytävä järjestelmä	Lokitietojen ja lokimerkintöjen pohjalta kansalaiselle häntä koskevien tietojen käyttöön tai luovutukseen näytäviä raportteja (ks. luku 5.1.1, käyttölokiraportoinnin taso 1). Luovutuslokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä on Omakanta. Käyttölokitietoja kansalaisille näytävänä järjestelmänä voi toimia asiakastietolain mukaisesti Omakanta. Käyttölokitietojen näyttämistä on mahdollista tukea muissa kansalaiselle tarkoitetuissa sote-organisaatioiden sähköisissä asiointipalveluissa.
Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä	Palvelunantajan tai apteekin käyttämä järjestelmä, jonka avulla palvelunantaja tai apteekki voi a) tehdä lokimerkintöjen pohjalta tietojen käytön ja luovutuksen seuranta ja omavalvontaa tai b) vastata viranomaisten selvityspyyntöihin lokitietojen perusteella (ks. luku 5.1.1, käyttölokiraportoinnin taso 3) tai c) tuottaa vastauksia asiakkaiden lokitietopyyntöihin (ks. luku 5.1.1, käyttölokiraportoinnin taso 2). Seuranta- ja raportointijärjestelmässä voi olla myös lokitietojen automaattista analysointia ja käytön poikkeamien tunnistamista.

Osa vaatimuksista voi kohdistua myös järjestelmää käyttävän **organisaation** (palvelunantaja tai apteekki) toimintaan ja koskea kaikkia lokien käsittelyyn ja hallintaan liittyviä järjestelmärooleja. Sote-sanastot palvelussa annetun määritelmän mukaisesti "Palvelunantaja voi olla organisaatio tai sen osa, esimerkiksi toimintayksikkö, tai yksittäinen henkilö, joka toimii itsenäisenä ammatinharjoittajana."

Eri tietojärjestelmät voivat toimia yllä kuvatuissa rooleissa. Yksi tietojärjestelmä voi toimia myös useissa eri rooleissa. Monet vaatimuksesta eivät ole riippuvaisia siitä, liittyykö järjestelmä Kanta-palveluihin vai ei.

Esimerkiksi:

- sote-palveluja tuottavan organisaation perusjärjestelmä (asiakas- tai potilastietojärjestelmä, APTJ tai apteekkitietojärjestelmä) voi toteuttaa kaikki roolit tai kaikki roolit paitsi "Lokitietoja kansalaisille näytävä järjestelmä".
- sote-palveluja tuottavalla organisaatiolla voi olla kaikki kohtien a-c mukaiset järjestelmät
  - a) lokienhallintajärjestelmä, joka toteuttaa roolit "Käyttölokitiedot kokoava järjestelmä", "Lokitietoja säilyttävä järjestelmä", "Lokiraportteja tuottava järjestelmä" ja "Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä" sekä
  - b) joukko asiakas- ja potilastietoja käsitteleviä järjestelmiä, jotka toteuttavat rooleja "Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä", "Asiakastietoja tuottava järjestelmä" ja
  - c) jokin kohdan b järjestelmistä toteuttaa myös roolit "Tietoja luovuttava järjestelmä" ja "Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä".
- Kanta-palveluissa toteutetaan
  - nykyisellään arkistointipalveluissa roolit "Lokitietoja säilyttävä järjestelmä" luovutuslokitietojen osalta (Kanta-palvelut myös toimii luovutuslokitiedot kokoavana järjestelmänä)
  - nykyisellään reseptikeskuksessa roolit "Lokitietoja säilyttävä järjestelmä" (reseptikeskuksessa sijaitsevien tietojen käyttöloki)
  - nykyisellään Omakanta-palvelussa rooli "Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä" luovutuslokitietojen osalta
  - mahdollisesti tulevaisuudessa rooli "Lokitietoja säilyttävä järjestelmä" käyttölokitietojen osalta ja "Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä" käyttölokitietojen osalta (kansallinen konseptointi aiheesta tarkentumassa).

Sitä, mitkä roolit ja vaatimukset vaaditaan tai suositellaan toteutettavaksi eri käyttötarkoituksiin tehdyissä tietojärjestelmissä, voidaan tarkentaa THL:n olennaisten vaatimusten määräyksillä (Määräys 5/2021 tai sitä seuraavat määräykset).

2.3 Käyttäjätöiminto

Tietojen käsittelyyn kohdistuvia toimenpiteitä kuvataan tyypillisesti CRUD (Create, Read, Update, Delete) -mallilla. CRUD-mallia hienojakoisempia ja laajempia luokituksia on esitetty esimerkiksi ISO 21089 -standardissa ([ISO/TS 21089:2018 Health informatics – Trusted end-to-end information flows](#)). Luokitus löytyy myös [HL7 FHIR standardista](#).

Kansallisesti käyttölokimerkinnoissä ilmaistavat käyttäjätöiminnot on julkaistu koodistopalvelun luokituksessa [THL - Käyttölokien käyttäjätöiminto](#). Käyttölokimerkintöihin tulevilla tiedoilla käytetään koodistopalvelussa julkaistavaa koodiston viimeisintä versiota.

Erityisesti edellä mainitut standardit ovat pohja tässä määrittelyssä käytettävälle käyttäjätöimintojen luokitukselle. Koodiston sisältö voidaan jakaa karkeasti kahteen luokkaan. Koodisto sisältää asiakastietojen tyypillisen kirjaamisen ja käytön kannalta lokiin kirjattavat käyttäjätöiminnot (luokka 1). Luokan 1 mukaisia lokimerkintöjä syntyy loppukäyttäjän suorittamista tietojen käsittelyn toimenpiteistä asiakastietojen normaalissa käsittelyssä. Luokan 2 mukaisia lokimerkintöjä syntyy asiakirjojen ja asiakastietojen arkistointia ja elinkaaren sekä säilytysaikojen hallintaa hoitavissa tietojärjestelmissä sekä tilanteissa, joissa tietoja lähetetään tai vastaanotetaan eri järjestelmien tai organisaatioiden välillä. Luokan 2 toiminnot voidaan kirjata teknisille lokeille tai muille erillislokeille, mutta ne voidaan kirjata myös käyttölokille, erityisesti jos toiminnon suorittaa tai käynnistää järjestelmän käyttäjä. Eri luokkien tarkemmat kuvaukset löytyvät koodiston [THL - Käyttölokien käyttäjätöiminto](#) kuvauksista.

- luokka 1
  - 1 - Katselu = Access
  - 2 - Päivittäminen = Amend
  - 3 - Allekirjoittaminen = Attest
  - 4 - Mitätöinti = Deprecate
  - 5 - Luovuttaminen = Disclose
  - 6 - Luominen = Originate
  - 7 - Määrämuotoisen raportin luonti = Report
- luokka 2
  - 8 - Arkistointi = Archive (huom. koodia käytetään, kun tiedot poistetaan "aktiivikäytöstä" ja siirtyvät pysyvässä säilytykseen)
  - 9 - Säilytysajan pidentäminen = Hold
  - 10 - Säilytysajan palauttaminen = Unhold
  - 11 - Poistaminen = Destroy
  - 12 - Vastaanotto = Receive
  - 13 - Lähettäminen = Transmit

2.4 Asiakastiedon käsittelytapa tietojärjestelmässä

Asiakastiedon käsittelytavalla (käyttömodaliteetilla) tarkoitetaan esimerkiksi tietojärjestelmään toteutettua käyttöliittymän osaa tai muuta vastaavaa tietojen käsittelyn mahdollistavaa käyttöliittymän elementtiä. Koodistossa tai tässä määrittelyssä ei oteta yksityiskohtaisesti kantaa käyttöliittymien suunnitteluun tai erilaisiin käyttötapoihin. Tietojen käytön seurannan ja käyttölokien näkökulmasta koodistoon on kuitenkin pyritty tunnistamaan yleisesti

sovelletut tietojenkäsittelyn mahdollistavat elementit, joiden avulla voidaan valvoa sitä, minkä tyyppisen käyttöliittymän kautta asiakastietoa on katsottu tai muulla tavoin käsitelty. Käsittelytavat on julkaistu koodiston [THL - Asiakastiedon käsittelytapa tietojärjestelmässä](#) kautta. Käyttölokimerkintöihin tulevaisuudessa nojaututaan koodistopalvelun kautta julkaistavaan versioon koodistosta.

Koodiston avulla eritellään muun muassa, missä määrin käsiteltävänä tai näytettävänä on yksittäisen asiakkaan vs. useiden asiakkaiden tietoja yhdellä kertaa. Tämä mahdollistaa tietojen käytön seurannan sekä tilanteissa, joissa ollaan käsittelemässä yhden henkilön tietoja että tilanteissa, joissa tarkastellaan useiden henkilöiden tietoja kerralla.

Asiakastiedon käsittelytapa tietojärjestelmässä -koodiston mukaisia käsittelytapoja ovat:

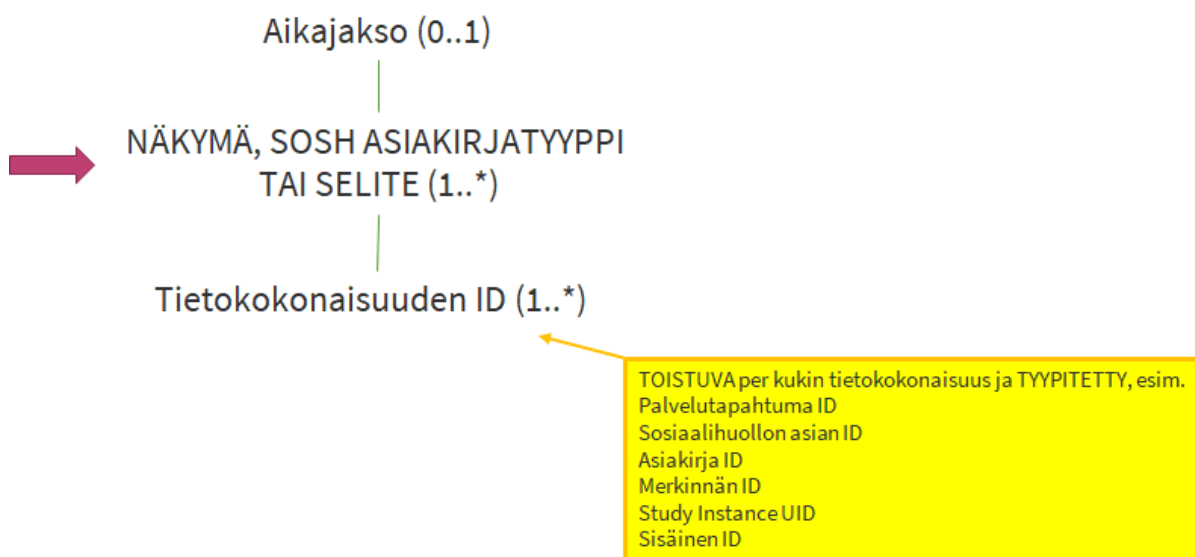
1. Henkilötason listaus
  - lista loogisesti yhteen käyttöliittymänäkymään ja **yksittäiseen asiakkaaseen** liittyviä tietoja
  - esimerkiksi lista yksittäisen asiakkaan diagnooseista tai asiakaskertomusmerkinnöistä
2. Usean henkilön listaus
  - lista loogisesti yhteen käyttöliittymänäkymään ja **useisiin asiakkaisiin** liittyviä tietoja
  - esimerkiksi lista poliklinikan tai sosiaalityöntekijän tulevista ajanvarauksista (eri asiakkaille)
3. Henkilötason kooste
  - kooste loogisesti useampaan käyttöliittymänäkymään ja **yksittäiseen asiakkaaseen** liittyviä tietoja
  - esimerkiksi kooste yksittäisen asiakkaan keskeisistä terveystiedoista tai sosiaalihuollon asiakkuustiedoista
  - myös useita erilaisia listauksia sisältävät koosteet
4. Usean henkilön kooste
  - kooste loogisesti useampaan käyttöliittymänäkymään ja **useisiin asiakkaisiin** liittyviä tietoja
  - esimerkiksi osaston tuotannonohjauksellinen tilannenäkymä
5. Tietokokonaisuus
  - **yksittäisen asiakkaan** yhtenä kokonaisuutena käsiteltävään tietokokonaisuuteen
  - esimerkiksi asiakirjan tai merkinnän lukeminen tai tuottaminen
6. Valvonta
  - tietyn ajanjakson aikana tapahtuva **yksittäisen tai usean asiakkaan** tiettyjen tietojen seuranta siten, että tiedot päivittyvät jatkuvasti tai tiheällä aikavälillä
  - esimerkiksi valvontamonitori (asiakkaasta tai asiakkaista mittaustietoja kokoava näyttö, jossa tiedot päivittyvät jatkuvasti)
7. Henkilötason siirto
  - **yksittäisen asiakkaan** tietokokonaisuuden tekninen siirto
  - esimerkiksi sanoman tai asiakirjan lähettäminen sähköisellä siirrolla toiseen toimintayksikköön
8. Massasiirto
  - **usean henkilön** tietoja sisältävän tietokokonaisuuden tekninen siirto
  - esimerkiksi tietyn palvelu- tai toimintayksikön tunnistellisten käyntitietojen raportointi tietyltä aikaväliltä.

Tyypillisesti kuhunkin luokkaan voi liittyä useita erilaisia näkymiä tai käyttöliittymiä yksittäisessä tietojärjestelmässä. Esimerkiksi osastojärjestelmässä voidaan osastolle kirjatusta potilaista (Usean henkilön listaus) valita osastolla olevista asiakkaista yksi, jonka lääkityslista (Henkilötason listaus), diagnoosilista (Henkilötason listaus), yksittäinen lääkemääräys (Tietokokonaisuus) tai hoidon kannalta keskeisimmät tiedot (Henkilötason kooste) voidaan avata tarkemmin tarkasteltavaksi.

2.5 Käsittelyn kohde

Keskeinen osa lokimerkintää asiakas- ja potilastietojen käsittelyn kannalta on käsittelyn kohde eli tietokokonaisuus, johon toimenpide kohdistetaan. Taso, jolle asti lokimerkinnässä kuvattu tieto pystytään yksilöimään, voi vaihdella. Useat tiedot ja tietokokonaisuudet ovat yksilöitävissä id-tunnusten avulla. Tällaisia tietoja ovat erityisesti merkinnät ja asiakirjat, jotka tallennetaan Kanta-palveluihin. Silloin, kun käsitellyt tiedot ovat sellaisia, joita ei ole tallennettu tai tulla sellaisenaan (ei selkeää merkintä- tai asiakirjakytköstä) tallentamaan Kanta-palveluihin, tulee tietokokonaisuuden tyyppi esittää lokimerkinnässä asiakirjatyypillä tai selitteellä (katso luvun 3 tietosisältö) käytön seurannan mahdollistamiseksi. Käyttölokiteidon tietokokonaisuuden yksilöinnin rakenne on esitetty kuvassa 2.2.

Kuvassa 2.2 Näkymä tai selite -kohdissa kuvataan sitä, että käsiteltävälle tiedolle pitää kyetä antamaan luokitusperusteinen koodi tai selite (esimerkiksi RTG ja Radiologia) tai mikäli luokitus ei kata käsittelyn kohdetta, pelkkä selite (esimerkiksi Esitiedot). Näkymä tai selite tulee antaa aina, mikäli se on tiedossa, muiden kuvassa 2.2 olevien tietokokonaisuutta kuvaavien tietojen ollessa pakollisia. Kaikkia kuvan 2.2 tietoja ei näin ollen aina kyetä määrittämään, vaikka kuvassa 2.2 tiedot ovatkin ketjutettu. Tarkemmat kuvaukset ovat luvun 3.2 taulukossa, 'Käyttölokimerkintöjä kokoavan järjestelmän tietosisältövaatimukset'.

Kuva 2.2 Käyttölokiteidon tietokokonaisuuden yksilöinnin rakenne

Osa lokimerkintöihin kertyvistä tiedoista liittyy siihen, missä määrin käsittelyn kohteena olevat tiedot liittyvät hallinnollisiin tehtäviin, jotka liittyvät palvelujen organisointiin tai järjestämiseen. Myös nämä tiedot voivat sisältää arkaluonteista asiakastietoa, vaikka niissä ei ole esimerkiksi yksityiskohtaista terveydentila- tai potilaskertomustietoa. Hallinnollisia tehtäviä ja hallinnollisia tietoja on kuvattu muun muassa:

- [sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojen kansallisen kokonaisarkkitehtuurin](#) tietoryhmissä (luku 7),
- sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa käyttöoikeudesta asiakastietoon ([825/2022](#)),

- THL:n määräyksen 4/2021 tukimateriaalissa olevassa riskiarviotyökalussa sote-tietojärjestelmille.

Esimerkkejä hallinnollisissa tehtävissä tarvittavista ja palvelujen järjestämiseen ja hallintoihin kuuluvista, ei-hoidollisista tiedoista ovat henkilön perustiedot, asiakkuustiedot, käyntitiedot, ajanvaraukset ja resurssivaraukset, asiakkuuteen liittyvät asiakaskohtaisen viestinnän tiedot, pyynnöt, läheteet, tilaukset, laskutusperusteena käytettävät palvelunantajan omat tiedot, hoitotahto ja elinluovutustahto.

2.6 Käyttötilanne-esimerkkejä

Seuraavassa taulukossa 2.2. on esimerkkejä erilaisista käyttötilanteista ja niihin liittyvistä tietokokonaisuuksista. Useat taulukon sarakkeet viittaavat luvussa 3.2. määriteltyihin lokimerkintöjen tietosisältöihin. Taulukkoon 2.2 ei ole pyritty kuvaamaan käsittelytapaa (käyttömodaliteettiä) lukuun ottamatta käyttökontekstia kuvaavia tietoja, kuten ajankohta, käyttötarkoitus tai käsittelijä eikä muita tietokokonaisuutta kuvaavia tietoja kuten rekisterinpitäjä ja rekisteri. Taulukko 2.2. ei sisällä vaatimuksia, vaan siinä on havainnollistettu esimerkein tyypillisiä ja erilaisia tiedon käsittelytilanteita. Käyttölokimerkintöjen yksityiskohtainen tekninen esitys- tai tallennusmuoto ei välttämättä vastaa täysin taulukossa käytettyjä esimerkkiarvoja.

Taulukko 2.2 Esimerkkejä käyttötilanteiden lokittamisesta

Käyttötilanteet	Käyttäjä-toiminto LKT1.2	Käsittely-tapa (käyttö-modaliteetti) LKT5.9	Käsitelty vain hallinnollisia tietoja LKT6.4	Aikajakso LKT6.5	Näkymä, sosiaalihuollon asiakirjatyypit tai selite LKT6.7, LKT6.8, esimerkki	Käsitellyn tiedon tunnistus LKT6.9
A-lausunnon kirjoittaminen	6 - Luominen (Originate)	5 - Tietokokonaisuus	false	-	AR/YDIN - Näkymät: 141 - A	Asiakirjan ID (1..1)
Aiemmin kirjatun sisätautien näkymän merkinnän täydentäminen potilastietojärjestelmässä	2 - Päivittäminen (Amend)	5 - Tietokokonaisuus	false	-	AR/YDIN - Näkymät: 10 - SIS	Sisäinen ID (0..n)
Tulevien ajanvarauksien katsominen	1 - Katselu (Access)	1 - Henkilötason listaus	true	24.2.2023 -	AR/YDIN - Näkymät: 880 - AJANV	-
Palvelutapahtumien haku ja tarkastelu Kanta-palvelusta viimeiseltä kahdelta vuodelta	1 - Katselu (Access)	1 - Henkilötason listaus	true	24.2.2021 - 24.2.2023	Selite: palvelutapahtumat	Palvelutapahtuma ID (0..n)
Asiakkaan yhteyshenkilön yhteystiedon päivittäminen vastaanotossa	2 - Päivittäminen (Amend)	5 - Tietokokonaisuus	true	-	AR/YDIN - Näkymät: 3 - HEN	-

Käyttötilanteet	Käyttäjätointo LKT1.2	Käsittelytapa (käyttömodaliteetti) LKT5.9	Käsitelty vain hallinnollisia tietoja LKT6.4	Aikajakso LKT6.5	Näkymä, sosiaalihuollon asiakirjatyypit tai selite LKT6.7, LKT6.8, esimerkki	Käsitellyn tiedon tunnistus LKT6.9
Asiakkaan informointi kansallisista tietojärjestelmäpalveluista, luodaan merkintä annettusta informoinnista	6 - Luominen (Originate)	5 - Tietokokonaisuus	true	-	AR/YDIN - Näkymät: 332 - INFO	Asiakirjan ID (1..1)
Koosteen hakeminen diagnooseista ja toimenpiteistä kolmen viime vuoden ajalta	1 - Katselu (Access)	3 - Henkilötason kooste	false	24.2.2020 - 24.2.2023	AR/YDIN - Näkymät: 333 - DGK AR/YDIN - Näkymät: 335 - TMPK	-
Ihotaudeilla tehdyn kuvantamisen tutkimuksen ja lausuntoasiakirjan katsominen Kanta-palvelusta	1 - Katselu (Access)	3 - Henkilötason kooste	false	-	AR/YDIN - Näkymät: 60 - IHO	Asiakirjan ID (1..1) Study Instance UID (1..1)
Tiettyyn sosiaalihuollon asiaan liittyvien tietojen katsominen	1 - Katselu (Access)	5 - Tietokokonaisuus	false	-	Sosiaalihuolto - Asiakasasiakirjatyypit: 11000 - lääkäiden palvelupäätös	Sosiaalihuollon asian ID (1..1) Asiakirja ID (1..n)
Potilaan reaaliaikaisten verenpaine-, hapetus- ja pulssitietojen näkyminen valvontamonitorista	1 - Katselu (Access)	6 - Valvonta	false	24.2.2023 8:05 - 24.2.2023 16:30	AR/YDIN - Näkymät: 342 - FMK	-
B-lausunnon tulostaminen ja luovuttaminen potilaalle itselleen vietäväksi vakuutusyhtiöön.	7 - Määrämuotoisen raportin luonti (Report) ja 5 - Luovuttaminen (Disclose)	5 - Tietokokonaisuus	false	-	AR/YDIN - Näkymät: 372 - B	Asiakirjan ID (1..1)

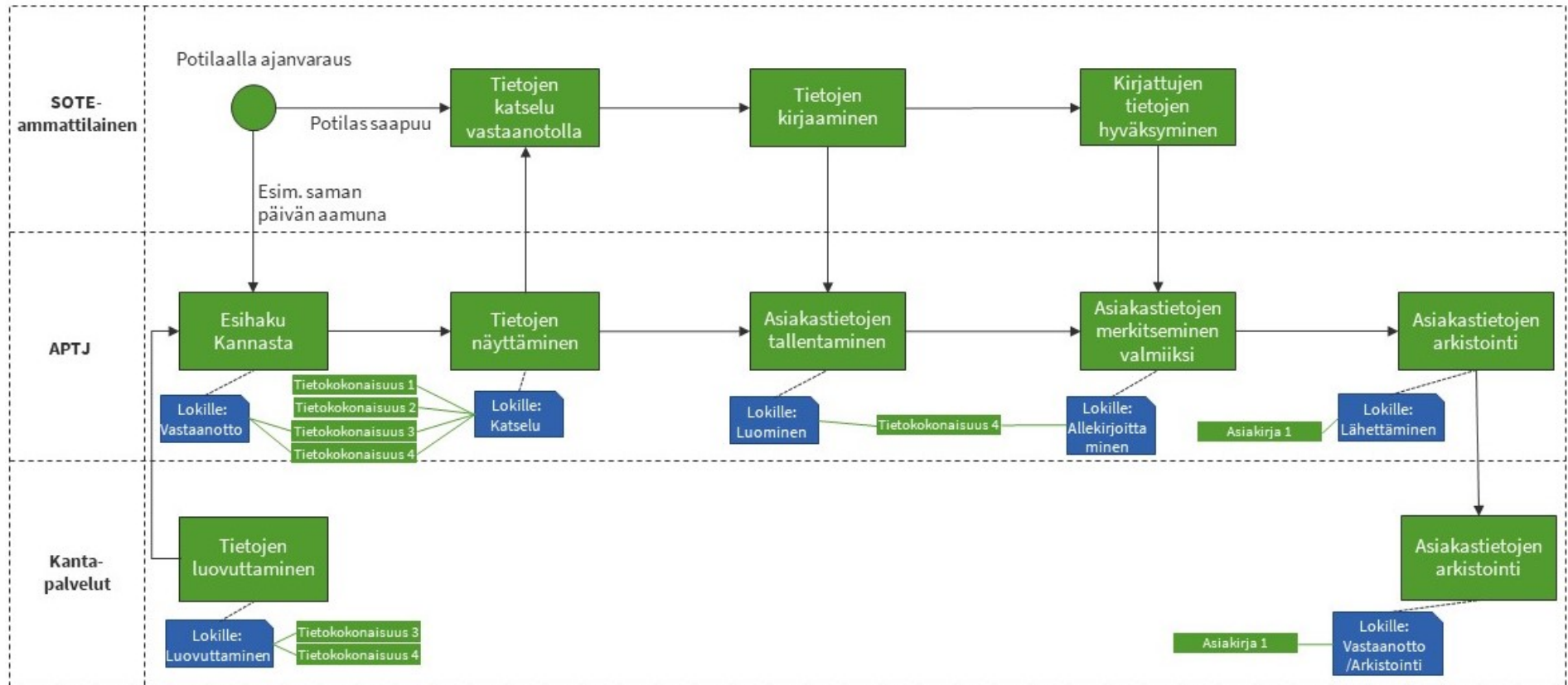
Käyttötilanteet	Käyttäjä-toiminto LKT1.2	Käsittely-tapa (käyttö-modaliteetti) LKT5.9	Käsitelty vain hallinnollisia tietoja LKT6.4	Aikajakso LKT6.5	Näkymä, sosiaalihuollon asiakirjatyyppejä tai selite LKT6.7, LKT6.8, esimerkki	Käsitellyn tiedon tunnistus LKT6.9
Lähetteen toimittaminen toiseen organisaatioon sähköisen lähetejärjestelmän kautta	13 - Lähettäminen (Transmit)	7 - Henkilötason siirto	false	-	AR/YDIN - Näkymät: 124 - LÄH	Sisäinen ID
Käyntitietojen ilmoittaminen hoitoilmoitusrekisteriin, joka tehdään säännöllisesti	13 - Lähettäminen (Transmit)	8 - Massasiirto	false	-	Selite esim.: Avohilmo	-

2.6 Esimerkki lokitietojen muodostumisesta

Seuraavassa prosessikuvassa (kuva 2.3) on esimerkki tietojen hausta ja katselusta asiakas- tai potilastietojärjestelmässä.

Kuvan mukaisesti haku voidaan kohdistaa omassa tietojärjestelmässä sijaitseviin, alueellisesti säilytettyihin tai Kanta-palveluissa oleviin tietoihin. Hakujen kohteena olevat Kanta-palvelut tuottavat myös itse lokimerkintöjä omiin järjestelmiinsä. Kanta-palveluista haettavien tietojen hakeminen ja tallentaminen synnyttää tyypillisesti kuvassa näkyvän tyyppisiä käyttölokimerkintöjä asiakas- tai potilastietojärjestelmän käyttölokiin.

Kuvan mukaisesti haku voidaan kohdistaa omassa tietojärjestelmässä sijaitseviin, alueellisesti säilytettyihin tai Kanta-palveluissa oleviin tietoihin. Hakujen kohteena olevat Kanta-palvelut tuottavat myös itse lokimerkintöjä omiin järjestelmiinsä. Kanta-palveluista haettavien tietojen hakeminen ja tallentaminen synnyttää tyypillisesti kuvassa näkyvän tyyppisiä käyttölokimerkintöjä asiakas- tai potilastietojärjestelmän käyttölokiin.

Kuva 2.3 Tietojen haku ja katselu

3 Käyttölokimerkinnän tietosisällön vaatimukset

Seuraavissa taulukoissa 3.1 ja 3.2. on listattu asiakas- ja potilastietojärjestelmien (APTJ) käyttölokimerkintöjä ja käyttölokiraportteja koskevat tietosisältöjen vaatimukset.

Taulukon 3.1 "Kaikkien käyttölokietoa tuottavien järjestelmien käyttölokimerkinnän vähimmäisvaatimukset" koskevat kaikkia tietojärjestelmiä, joiden on tuotettava käyttölokietoja. Vaatimukset koskevat valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin liitettäviksi tarkoitettuja asiakas- ja potilastietoja käsitteleviä tietojärjestelmiä ja muita käyttötarkoituksensa perusteella sertifioitavia tietojärjestelmiä ja välittäjien palveluja (luokka A1, A2 ja A3) sekä muita sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmiä, joiden käyttötarkoituksena on asiakas- ja potilastietojen käsittely (luokka B). (Katso luku 1.1)

Organisaatioissa, joissa on useita asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn tarkoitettuja tietojärjestelmiä, on mahdollista koota lokietoja useista eri järjestelmistä. Taulukon 3.2 "Käyttölokimerkintöjä kokoavan järjestelmän tietosisältövaatimukset" ovat kooste vaatimuksista, joita organisaation lokienhallintajärjestelmän on täytettävä kokonaisuutena. Taulukon 3.2 mukaiset vaatimukset on mahdollista täyttää esimerkiksi keskeisen APTJ:n (esim. sairaalan tai palvelunantajan ydinjärjestelmä) tai erillisen lokien kokoamiseen ja hallintaan tarkoitettun järjestelmän kautta.

Taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut tietosisällöt voivat olla pakollisia (P), tai ehdollisesti pakollisia (EP) Pakollisuuden kuvaus -kentän mukaisesti.

Taulukossa 3.2. olevat tiedot voidaan saada yhdestä APTJ:stä tai useammasta järjestelmästä, kuitenkin niin että pakolliset tietosisällöt ovat organisaation käyttölokimerkintöjä kokoavassa tietojärjestelmässä. Taulukon 3.2. on sisällytetty myös taulukon 3.1. sisältämät vähimmäisvaatimukset. Taulukon 3.2 sarakkeet R1, R2 ja R3 tarkoittavat lokiraporttien tasoja, jossa merkintä x tarkoittaa kyseiselle raporttitasolle tulostettavaa tietoa. Taulukon 3.1 sisältö on alijoukko taulukon 3.2 sisällöstä.

Tietosisältöjen osalta on huomioitava, että lokimerkinnät eivät lähtökohtaisesti tai suoraan ole asiakkaille tai lokiraportointia tai lokiseurantaa tekeville työntekijöille annettavia tai raportoitavia. Ne kuitenkin muodostavat pohjan muun muassa luvussa 5 kuvattaville lokiraportoinnin vaatimuksille.

Tässä dokumentissa tietotyypit kuvataan JHS 170 mukaisilla tietotyypeillä: Aika, Hetki, Koodi, Kytkin, Lkm, Määrä, Nimi, Numero, Prosentti, Pvm, Teksti ja Tunnus.

Käyttölokietoja tuottavia järjestelmiä ovat taulukon 2.2 mukaisissa rooleissa "Asiakastietoja tuottava järjestelmä" ja "Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä".

Taulukko 3.1 Kaikkien käyttölokietoa tuottavien järjestelmien käyttölokimerkinnän vähimmäisvaatimukset

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus
LKT1	Lokitapahtuman tiedot					Lokitapahtuman tiedoista ehdottomasti pakollisia (*) ovat lokitapahtuman tunniste ja tapahtumahetki
LKT1.1	Lokitapahtuman tunniste	Jokaisella lokitapahtumalla on (globaalisti) yksilöllinen tunnus.	P	-	Tunnus	
LKT1.2	Käyttäjätöiminto	Kuvaa käyttäjän tekemän tietojen-käsittelyllisen toiminnon tyyppin.	EP	-	Koodi Koodisto: THL - Käyttölokin käyttäjätöiminto	Pakollinen, jos lokitietoa tuottava järjestelmä pystyy erottelemaan lokimerkintöihin eri käyttäjätöimintoja. Vain ne käyttäjätöiminnot, joiden mukaisia toimintoja järjestelmässä suoritetaan (esim. luokasta 1, ks. luku 2)
LKT1.3	Tapahtumahetki	Lokimerkinnän aiheuttaneen tapahtuman aikaleima.	P	-	Hetki	

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus
LKT2	Käsittelijän tiedot					Käsittelijän tiedoista ehdottomasti pakollisia (*) on joko käyttäjän nimi tai tunniste
LKT2.1	Käyttäjän nimi	Käyttäjän, kuten ammattihenkilön, nimitiedot	EP	-	Teksti	Pakollinen, jos tiedot on hakenut tai niitä on käsitelty ihminen ja mikäli nimitiedot tiedossa
LKT2.2	Käyttäjän tunniste	Käyttäjän, kuten ammattihenkilön, tunniste. Käyttäjän yksilöintitunnus tulisi ilmoittaa käyttäjän varmennetunnuksen (Terhikki tai Suosikki-tunnus) tai henkilötunnuksen avulla, mutta voidaan ilmoittaa myös järjestelmän käyttäjätunnuksena, mikäli käyttäjätunnus voidaan yksikäsitteisesti liittää käyttäjään.	EP	-	Tunnus	Pakollinen, jos tiedot on hakenut tai niitä on käsitelty ihminen
LKT2.8	Palveluyksikkö tai suorituspaikka	Käyttäjän palveluyksikön tunniste - voi olla organisaation sisäinen koodisto tai perustua kansalliseen organisaatiorekisteriin.	EP	-	Tunnus	Pakollinen, jos järjestelmä on käytössä useissa eri yksiköissä
LKT2.8.1	Palveluyksikön tai suorituspaikan nimi	Kohtaa LKT2.8 vastaavan yksikön nimi.	EP	-	Teksti	Pakollinen, jos LKT2.8 ilmoitettu
LKT2.7	Käyttäjän rajoitustieto *)	Mikäli lääkkeen määrääjällä on lääkkeenmäärämisrajoituksia. (Lisätietoja sivulla 38)	EP	T	Teksti/Koodi Valviran koodistot (useita)	Pakollinen, mikäli käyttäjällä on lääkkeenmäärämisrajoituksia ja ollaan tekemässä lääkemääräystä

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus
LKT3	Käyttävän järjestelmän tiedot					Järjestelmän tiedoista ehdottomasti pakollinen (*) on käytävä ohjelmisto
LKT3.3	Käytävä ohjelmisto, robotti tai lääkinällinen laite	Ohjelmistoa, robottia tai lääkinällistä laitetta koskevat tiedot, nimi ja versio	EP	-	Teksti	Pakollinen, jos tietoa on käyttänyt jokin mainituista.
LKT4	Asiakkaan tiedot					Asiakkaan tiedoista ehdottomasti pakollisia (*) ovat joko henkilötunnus, syntymäaika tai ID
LKT4.1	Asiakkaan henkilötunnus	Asiakkaan henkilötunnus tai tilapäinen yksilöintitunnus. Tilapäisellä yksilöintitunnisteella olevien henkilöiden lokitietoja ei näytetä Omakannassa.	EP	-	Tunnus	Pakollinen, mikäli tiedossa.
LKT4.2	Asiakkaan syntymäaika (jos ei ole henkilötunnusta tai se ei ole tiedossa)		EP	-	Teksti	Pakollinen, jos henkilötunnusta ei ole ilmoitettu ja asiakkaan ID:tä ei ilmoitettu
LKT4.5	Asiakkaan ID	Asiakkaan yksilöivä tunniste järjestelmässä	EP	-	Tunnus	Pakollinen, jos henkilötunnusta ja syntymäaikaa ei ole ilmoitettu

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus
LKT5	Käyttökontekstin tiedot					
LKT5.1	Rekisterinpitäjä	Tieto rekisterinpitäjästä kenen toiminnasta kyse	EP	-	Tunnus	Pakollinen, mikäli tiedossa
LKT5.1.1	Rekisterinpitäjän nimi	Kohtaa LKT5.1 vastaavan rekisterinpitäjän nimi	EP	-	Teksti	Pakollinen, mikäli tiedossa
LKT5.2	Rekisteri/Rekisterin tarkenne	Tieto siitä, minkä rekisterin tapahtumasta kyse	EP	-	Tunnus	Pakollinen, mikäli tiedossa
LKT5.5	Käyttötarkoitus	Tieto siitä, mitä tarkoitusta varten tietojen käsittely on tapahtunut. Potilaan hoito, hallinnolliset toimenpiteet, jne.	EP	-	Koodi Koodisto: THL - Asiakastietojen käyttötarkoitus	Pakollinen, jos lokitietoa tuottava järjestelmä pystyy erottelemaan lokimerkintöihin eri käyttötarkoituksia ja järjestelmässä on niitä useita.
LKT5.6	Tietojen katselun erityinen syy	Syykoodi	EP	-	Koodi Koodisto: THL - Asiakastietojen katselun erityinen syy (1.2.246.537.6.240) ´ Sähköinen lääkemääräys - Reseptikyselyn syy (1.2.246.537.5.40110)	Pakollinen, jos tapahtumalaji on erityinen syy, jos katselu tapahtuu ilman asiayhteyttä tai hoitosuhdetta, jos on annettu reseptikyselyn erityinen syy
LKT5.7	Tietojen katselun erityisen syyn selite	Erityisen syyn selite	EP	-	Teksti	Käytetään niissä tilanteissa, jos erityisen syyn koodin lisäksi on tarpeen käyttää selitettä.

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus
LKT6	Käsitelty tietokokonaisuus					Tietokokonaisuuksien tiedoista ehdottomasti pakollisia (*) ovat käsitellyn tiedon tunniste, selite tai käsitellyt näkymät/sosiaalihuollon asiakirjatyyppit
LKT6.4	Käsitelty vain hallinnollisia tietoja	Käsittely on koskenut ainoastaan hallinnollisia tietoja (ks. luku 2.5)	EP	-	Kytkin	Pakollinen, jos lokitietoa tuottava järjestelmä pystyy erottamaan lokimerkintöihin hallinnollisten ja ei-hallinnollisten tietojen käsittelyn toisistaan ja järjestelmässä käsitellään hallinnollista ja ei-hallinnollista tietoa
LKT6.7	Käsitellyt näkymät tai sosiaalihuollon asiakirjatyyppit	Kansallisen näkymäkoodiston tai sosiaalihuollon asiakasasiakirjatyyppi koodiston mukainen koodi ja koodin selite, jonka mukaiseen tietosisältöön käsittely kohdistuu	EP	T	Koodi Koodisto: AR/YDIN - Näkymät Koodisto: Sosiaalihuolto - Asiakasasiakirjatyyppi	Vaihtoehtoisesti pakollinen, jos käsitellyt tiedot ovat järjestelmässä yksilöitävissä näkymätasolla terveydenhuollossa tai asiakirjatyyppitasolla sosiaalihuollossa.
LKT6.8	Käsitellyn tiedon selite	Käytetään käsitellyn tiedon kuvaamiseen niissä tilanteissa, kun käsitelty tieto ei ole kuvattavissa näkymillä tai sosiaalihuollon asiakirjatyypeillä.	EP	T	Teksti	Vaihtoehtoisesti pakollinen, jos käsitellyt tiedot eivät ole järjestelmässä kuvattavissa näkymätasolla terveydenhuollossa tai asiakirjatyyppitasolla sosiaalihuollossa.

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus
LKT6.9	Käsitellyn tiedon tunniste	Tunnistetiedon tyyppi + Merkinnän tunniste, kuvantamistutkimuksen tunniste tai järjestelmän sisäinen tunniste. Ilmoitetaan per LKT6.7 Käsitellyt näkymät, sosiaalihuollon asiakirjatyyppit tai LKT6.8 Käsitellyn tiedon selite. Tiedon tyypin erottelu vähintään tasolla: <ul style="list-style-type: none"> • Palvelutapahtuman ID • Sosiaalihuollon asian ID • Asiakirjan ID (esimerkiksi lääkemääräyksen tai muun käsitellyn asiakirjan OID) • Merkinnän ID • Study Instance UID • Sisäinen ID 	EP	T	Tunnus (Tiedon tyyppi + tunniste - arvoparit)(0..n)	Pakollinen, jos käsitellyt tiedot ovat yksilöitävissä tunnisteella. Saatavilla oleva tarkin tietojen tunnisteiden taso on pakollinen
LKT6.10	Tieto viivästyksestä	Käytetään niissä tilanteissa, kun käsitelty tieto on ollut viivästettyä	EP	-	Kytkin	Pakollinen, jos järjestelmässä on viivästystä koskeva tieto
LKT6.11	Tieto erityisisällöstä	Käytetään niissä tilanteissa, kun käsitelty sosiaalihuollon asiakirja sisältää merkinnän asiakastiedoista, joita ei näytetä asiakkaalle.	EP	-	Kytkin	Pakollinen, jos järjestelmässä on asiakirjan erityisisältöä koskeva tieto.

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus
LKT6.12	Alaikäisen tietoja ei näytetä huoltajalle	Käytetään niissä tilanteissa, joissa alaikäinen on asettanut kiellon tietojen näyttämisestä huoltajalle tai päätöskyky ei tiedossa ja tietoja ei näytetä huoltajalle	EP	-	Kytkin	Pakollinen, jos tieto on alaikäisen toimesta kielletty näytettäväksi huoltajalle tai päätöskyky ei tiedossa ja tietoja ei näytetä huoltajalle. True = tietoja ei näytetä huoltajalle
LKT6.13	Tieto siitä, että lokimerkintään liittyvä käsitelty tieto on erityissuojattavaa		EP	-	Kytkin	Pakollinen, jos järjestelmällä voidaan käsitellä erityissuojattavia tietoja ja lokimerkinnän pohjana oleva tiedon käsittely on kohdistunut erityissuojattaviin tietoihin.
LKT6.14	Tieto siitä, onko erityissuojattujen tietojen käsittelyyn annettu erillisvahvistus		EP	-	Kytkin	Pakollinen, jos järjestelmällä voidaan käsitellä erityissuojattavia tietoja ja lokimerkinnän pohjana oleva tiedon käsittely on kohdistunut erityissuojattaviin tietoihin.

Taulukko 3.2 Käyttölokimerkintöjä kokoavan järjestelmän tietosisältövaatimukset

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus	R1	R2	R3
LKT1	Lokitapahtuman tiedot					Lokitapahtuman tiedoista ehdottomasti pakollisia (*) ovat lokitapahtuman tunniste ja tapahtumahetki			
LKT1.1	Lokitapahtuman tunniste	Jokaisella lokitapahtumalla on (globaalisti) yksilöllinen tunnus.	P	-	Tunnus				
LKT1.2	Käyttäjätöiminto	Kuvaa käyttäjän tekemän tietojenkäsittelyllisen toiminnon tyyppin.	EP	-	Koodi Koodisto: THL - Käyttölokien käyttäjätöiminto	Pakollinen kaikissa muissa tilanteissa kuin haussa, joka ei palauta henkilötietoja (ks. LKT1.5). Mikäli käsitellyn henkilötiedon käyttäjätöiminto-tietoa ei voida saada lokitietoa tuottavasta järjestelmästä, oletusarvona on mahdollista käyttää arvoa 1 (Access).		x	x
LKT1.3	Tapahtumahetki	Lokimerkinnän aiheuttaneen tapahtuman aikaleima.	P	-	Hetki		x	x	x
LKT1.4	Tieto lokitiedon salassapidosta	Kenelle ja minne lokitieto saadaan luovuttaa / salassapidon peruste ja voimassaolo	EP	-	Teksti	Mikäli käytetty tietokokonaisuus on salassapidettävä esim. viivästettyä tietoa			x
LKT1.5	Hakuparametrit *)	Järjestelmän tuottama vapaamuotoinen tieto, joka ilmaisee käytetyt hakuparametrit. (Lisätietoja sivulla 38)	EP	-	Teksti	Pakollinen, jos haku ei ole palauttanut tuloksia. Ks. vaatimus LK4.			x

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus	R1	R2	R3
LKT2	Käsittelijän tiedot					Käsittelijän tiedoista ehdottomasti pakollisia (*) on joko käyttäjän nimi tai tunniste			
LKT2.1	Käyttäjän nimi	Käyttäjän nimitiedot	EP	-	Teksti	Pakollinen, jos tiedot on hakenut tai niitä on käsitelty ihminen ja ammattihenkilön tunnistetta ei ole		x	x
LKT2.2	Käyttäjän tunniste	Käyttäjän tunniste. Käyttäjän yksilöintitunnus tulisi ilmoittaa käyttäjän varmennetunnuksen (Terhikki tai Suosikki-tunnus) tai henkilötunnuksen avulla, tai käyttäjätunnuksen avulla siten että tiedosta käy myös kokoavassa järjestelmässä ilmi, minkä järjestelmän käyttäjätunnus on kyseessä.	EP	-	Tunnus	Pakollinen, jos tiedot on hakenut tai niitä on käsitelty ihminen			x
LKT2.3	Tunnistautumistapa	Tieto tunnistautumistavasta, jota ammattihenkilö on käyttänyt	EP	-	Koodi Koodisto: Kanta-palvelut – Tunnistautumistapa (1.2.246.537.5.40128.2006)	Pakollinen, jos tiedot on hakenut tai niitä on käsitelty ihminen			x
LKT2.4	Toimintayksikkö	Käyttäjän SOTE-organisaatiorekisteriin merkityn, sote-palvelunantajan toimintayksikön OID.	EP	-	Tunnus	Pakollinen, jos tiedot on hakenut tai niitä on käsitelty ihminen. Suositus käyttää sote-organisaatiorekisterin mukaista OID koodia. Käyttölokiteitoja kokoava järjestelmä kokoaa tai muodostaa toimintayksikkötiedon.	x	x	x
LKT2.4.1	Toimintayksikön nimi	Kohdan LKT2.4 selväkielinen nimi	EP	-	Teksti	Pakollinen, jos LKT4.1 ilmoitettu	x	x	x

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus	R1	R2	R3
LKT2.8	Palveluyksikkö tai suorituspaikka	Käyttäjän palveluyksikön tunniste - voi olla organisaation sisäinen koodisto tai perustua kansalliseen organisaatiorekisteriin.	EP	-	Tunnus	Pakollinen, jos järjestelmä on käytössä useissa eri yksiköissä. Lisätieto lokitietoja kokoaviin järjestelmiin: Palveluyksikkötiedot on saatava joko lokitietoa tuottavien järjestelmien lokimerkinnöistä tai muulla tavoin		x	x
LKT2.8.1	Palveluyksikön tai suorituspaikan nimi	Kohtaa LKT2.8 vastaavan yksikön nimi.	EP	-	Teksti	Pakollinen, jos LKT2.8 ilmoitettu		x	x
LKT2.5	Käyttäjän ammatti	Ammattinimike.	EP	-	Koodi Koodisto: Valvira - Ammattioikeudet 2008 (1.2.246.537.6.140.2008)	Pakollinen, mikäli kyseessä sote-ammattihenkilö ja toimii tässä roolissa	x	x	x
LKT2.6	Käyttäjän rooli tapahtuman aikana	Järjestelmään määritelty käyttäjärooli.	EP	T	Teksti	Pakollinen, mikäli kyseessä ei ole sote-ammattihenkilö	x	x	x
LKT2.7	Käyttäjän rajoitustieto *)	Mikäli lääkkeen määräjällä on lääkkeenmäärämisrajoituksia. (Lisätietoja sivulla 38)	EP	T	Teksti/Koodi Valviran koodistot (useita)	Pakollinen, mikäli käyttäjällä on lääkkeenmäärämisrajoituksia ja ollaan tekemässä lääkemääräystä			x

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus	R1	R2	R3
LKT3	Käyttävän järjestelmän tiedot					Järjestelmän tiedoista ehdottomasti pakollinen (*) on käytävä ohjelmisto			
LKT3.1	Käyttävän järjestelmän OID	Kutsuvan järjestelmän tunniste	EP	-	Tunnus	Pakollinen, jos tieto ei ole selvitetävissä teknisiltä lokeilta			x
LKT3.2	Laitteen tunniste	Käytetyn työaseman tai muu tietojen käyttöön käytetyn laitteen tunniste	EP	-	Tunnus	Pakollinen, jos tieto ei ole selvitetävissä teknisiltä lokeilta			x
LKT3.3	Käyttävä ohjelmisto, robotti tai lääkinnällinen laite	Ohjelmistoa, robottia tai lääkinnällistä laitetta koskevat tiedot, nimi ja versio	EP	-	Teksti	Pakollinen, jos tietoa on käyttänyt jokin mainituista.		x	x
LKT4	Asiakkaan tiedot					Asiakkaan tiedoista ehdottomasti pakollisia (*) ovat joko henkilötunnus, syntymäaika tai ID			
LKT4.1	Asiakkaan henkilötunnus	Asiakkaan henkilötunnus tai tilapäinen yksilöintitunnus.	EP	-	Tunnus	Pakollinen, mikäli tiedossa.	x	x	x
LKT4.2	Asiakkaan syntymäaika (jos ei ole henkilötunnusta tai se ei ole tiedossa)		EP	-	Teksti	Pakollinen, jos henkilötunnusta ei ole ilmoitettu ja asiakkaan ID:tä ei ilmoitettu	x	x	x
LKT4.3	Asiakkaan sukunimi	Asiakkaan sukunimi	EP	-	Teksti	Pakollinen, jos henkilötunnusta ei ole ilmoitettu ja asiakkaan ID:tä ei ilmoitettu	x	x	x
LKT4.4	Asiakkaan etunimet	Asiakkaan etunimi/etunimet	EP	T	Teksti	Pakollinen, jos henkilötunnusta ei ole ilmoitettu ja asiakkaan ID:tä ei ilmoitettu	x	x	x
LKT4.5	Asiakkaan ID	Asiakkaan yksilöivä tunniste järjestelmässä	EP	-	Tunnus	Pakollinen, jos henkilötunnusta ja syntymäaikaa ei ole ilmoitettu			

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus	R1	R2	R3
LKT5	Käyttökontekstin tiedot				-	-			
LKT5.1	Rekisterinpitäjä	Tieto rekisterinpitäjästä kenen toiminnasta kyse	P	-	Tunnus		x	x	x
LKT5.1.1	Rekisterinpitäjän nimi	Kohtaa LKT5.1 vastaavan rekisterinpitäjän nimi	P	-	Teksti		x	x	x
LKT5.2	Rekisteri/Rekisterin tarkenne	Tieto siitä, minkä rekisterin tapahtumasta kyse	P	-	Tunnus			x	x
LKT5.3	Asiallisen yhteyden ohjelmallinen tarkistus	Mikäli tietojen käsittely perustuu asiayhteyteen tai hoitosuhteeseen, saa arvon "true" . Mikäli asiayhteyttä tai hoitosuhdetta ei ole pystytty tietoteknisesti todentamaan ja on annettu tietojen katselun erityinen syy tai reseptikyselyn erityinen syy, saa arvon "false"	P	-	Kytkin			x	x
LKT5.4	Hoitokontekstin palvelutapahtuma	Palvelutapahtuma, jonka suorittamisen yhteydessä tietojen katselu tapahtuu. Peruste tietojen käsittelylle.	EP	-	Tunnus	Terveydenhuollossa pakollinen, mikäli käyttö on ollut palvelutapahtuman yhteydessä tapahtuvaa hoidollista käyttöä			x
LKT5.5	Käyttötarkoitus	Tieto siitä, mitä tarkoitusta varten tietojen käsittely on tapahtunut. Potilaan hoito, hallinnolliset toimenpiteet, jne.	P	-	Koodi Koodisto: THL - Asiakastietojen käyttötarkoitus		x	x	x

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus	R1	R2	R3
LKT5.6	Tietojen katselun erityinen syy	Syykoodi	EP	-	Koodi Koodisto: THL - Asiakastietojen katselun erityinen syy (1.2.246.537.6.240) ´ Sähköinen lääkemääräys - Reseptikyselyn syy (1.2.246.537.5.40110)	Pakollinen, jos tapahtumalaji on erityinen syy, jos katselu tapahtuu ilman asiayhteyttä tai hoitosuhdetta, jos on annettu reseptikyselyn erityinen syy		x	x
LKT5.7	Tietojen katselun erityisen syyn selite	Erityisen syyn selite	EP	-	Teksti	Käytetään niissä tilanteissa, jos erityisen syyn koodin lisäksi on tarpeen käyttää selitettä.		x	x
LKT5.8	Potilashallinnon tapahtumalaji		EP	-	Koodi Koodisto: eArkisto - Potilashallinnon tapahtumalaji (1.2.246.537.5.40164)	Mikäli kyse on terveydenhuollon potilashallinnon tapahtumasta			x
LKT5.9	Käsittelytapa (käyttömodaali)	Tietojen käsittelyssä hyödynnetyn näytön tai vastaavan muun käyttöliittymänäkymän käsittelytapaa (käyttömodaali).	EP	-	Koodi Koodisto: THL - Asiakastiedon käsittelytapa tietojärjestelmässä	Pakollinen, mikäli käsittelytapa (käyttömodaali) on kuvattavissa		x	x
LKT5.10	Käsittelytavan (käyttömodaalin) tarkempi kuvaus	Mahdollinen tarkempi selite käsittelytavalle (käyttömodaalille) (esim. minkälainen listanäyttö ollut kyseessä)	EP	-	Teksti	Käytetään niissä tilanteissa, jos käsittelytapakoodin lisäksi on tarpeen käyttää tarkempaa kuvausta.			x

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus	R1	R2	R3
LKT6	Käsitelty tietokokonaisuus					Tietokokonaisuuksien tiedoista ehdottomasti pakollisia (*) ovat käsitellyn tiedon tunniste, selite tai käsitelty näkymät/sosiaalihuollon asiakirjatyytit			
LKT6.1	Rekisterinpitäjä (luovutus)	Mikäli käsitelty tieto on saatu luovutuksella toiselta rekisterinpitäjältä, ilmoitetaan luovutuksen antajan rekisterinpitäjän tiedot. Mikäli käsitelty tieto on luovutettu toiselle rekisterinpitäjälle, ilmoitetaan luovutuksen saajan rekisterinpitäjän tiedot.	EP	-	Tunnus	Pakollinen, jos käsitellyt tiedot saatu rekisterinpitäjien välisellä luovutuksella tai luovutettu toiselle rekisterinpitäjälle. Tunnus tulee tuottaa sellaisilta toiminnoilta jotka liittyvät tietojen luovutukseen tai luovutuksella saatujen tietojen käyttöön. Suositus käyttää sote-organisaatiorekisterin mukaista OID koodia. Kun kyseessä on saman rekisterinpitäjän rekisterien välillä tapahtuva luovutus, ei tietoa ilmoiteta.	x	x	x
LKT6.1.1	Luovutuksen antajan nimi	Luovutuksen antajan nimi on luovutuksen antavan organisaation nimi	EP	-	Teksti	Pakollinen, jos käsitellyt tiedot saatu rekisterinpitäjien välisellä luovutuksella tai luovutettu toiselle rekisterinpitäjälle. Kun kyseessä on saman rekisterinpitäjän rekisterien välillä tapahtuva luovutus, ei tietoa ilmoiteta.	x	x	x

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus	R1	R2	R3
LKT6.2	Rekisteri	Mikäli kyseessä on saman rekisterinpitäjän rekisterien välillä tapahtuva luovutus, ilmoitetaan tässä kentässä luovutuksen saajan rekisteri.	EP	-	Tunnus	Pakollinen, jos käsitellyt tiedot saatu luovutuksella toiselta rekisterinpitäjältä tai saman rekisterinpitäjän eri rekisteristä tai luovutettu vastaavasti. Rekisterinpitäjien välillä tieto ilmoitetaan aina.		x	x
LKT6.3	Luovutuksen saajan nimi	Luovutuksen saajan nimi voi olla asiakkaan nimi, asiakkaan puolesta asioivan henkilön nimi tai luovutuksen vastaanottavan organisaation nimi	EP	-	Teksti	Pakollinen, mikäli kyseessä luovutus		x	x
LKT6.4	Käsitelty vain hallinnollisia tietoja	Käsittely on koskenut ainoastaan hallinnollisia tietoja (ks. luku 2.5)	P	-	Kytkin		x	x	x
LKT6.5	Aikajakso	Aikajakso, jonka tietoihin käsittely kohdistuu. Tulee ilmoittaa hakua vastaavalla tarkkuustasolla.	EP	-	Hetki aikaväli (timestamp - timestamp)	Pakollinen, jos tietojen käsittely on rajattu aikajaksolla	x	x	x
LKT6.6	Sosiaalihuollon palvelutehtävä	Sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tietoihin käsittely kohdistuu	EP	-	Koodi Koodisto: Sosiaalihuolto - Palvelutehtävä	Pakollinen, mikäli käsitelty sosiaalihuollon tietoja	x	x	x
LKT6.7	Käsitellyt näkymät tai sosiaalihuollon asiakirjatyypit	Kansallisen näkymäkoodiston tai sosiaalihuollon asiakasasiakirjatyypin koodiston mukainen koodi ja koodin selite, jonka mukaiseen tietosisältöön käsittely kohdistuu	EP	T	Koodi Koodisto: AR/YDIN - Näkymät Koodisto: Sosiaalihuolto - Asiakasasiakirjatyypit	Pakollinen, jos LKT6.9 ei ole ilmoitettu ja käsitellyt tiedot ovat yksilöivissä terveydenhuollossa näkymätasolla tai sosiaalihuollossa asiakirjatyypitasolla.	(x)	x	x

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus	R1	R2	R3
LKT6.8	Käsittelyn tiedon selite	Käytetään käsittelyn tiedon kuvaamiseen niissä tilanteissa, kun käsitelty tieto ei ole kuvattavissa näkymillä tai sosiaalihuollon asiakirjatyypeillä.	EP	T	Teksti	Pakollinen, jos LKT6.7 ei ole ilmoitettu.	(x)	x	x
LKT6.9	Käsittelyn tiedon tunniste	Tunnistetiedon tyyppi + Merkinnän tunniste, kuvantamistutkimuksen tunniste tai järjestelmän sisäinen tunniste. Ilmoitetaan per LKT6.7 Käsitellyt näkymät tai sosiaalihuollon asiakirjatyyppit tai LKT6.8 Käsitellyn tiedon selite. Tiedon tyyppin erottelu vähintään tasolla: <ul style="list-style-type: none"> • Palvelutapahtuman ID • Sosiaalihuollon asian ID • Asiakirjan ID (esimerkiksi lääkemääräyksen tai muun käsittelyn asiakirjan OID) • Merkinnän ID • Study Instance UID • Sisäinen ID 	EP	T	Tunnus (Tiedon tyyppi + tunniste - arvoparit)(0..n)	Pakollinen, jos käsitellyt tiedot ovat yksilöitävissä tunnisteella. Saatavilla oleva tarkin tietojen tunnisteiden taso on pakollinen			x
LKT6.10	Tieto viivästyksestä	Käytetään niissä tilanteissa, kun käsitelty tieto on ollut viivästettyä	EP	-	Kytkin	Pakollinen, jos järjestelmässä on viivästystä koskeva tieto	x	x	x

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Pakollisuus	Toistuvuus	Tietotyyppi	Pakollisuuden kuvaus	R1	R2	R3
LKT6.11	Tieto erityissisällöstä	Käytetään niissä tilanteissa, kun käsitelty sosiaalihuollon asiakirja sisältää merkinnän asiakastiedoista, joita ei näytetä asiakkaalle.	EP	-	Kytkin	Pakollinen, jos järjestelmässä on asiakirjan erityissisältöä koskeva tieto.	x	x	x
LKT6.12	Alaikäisen tietoja ei näytetä huoltajalle	Käytetään niissä tilanteissa, joissa alaikäinen on asettanut kiellon tietojen näyttämisestä huoltajalle tai päätöskyky ei tiedossa ja tietoja ei näytetä huoltajalle	EP	-	Kytkin	Pakollinen, jos tieto on alaikäisen toimesta kielletty näytettäväksi huoltajalle tai päätöskyky ei tiedossa ja tietoja ei näytetä huoltajalle. True = tietoja ei näytetä huoltajalle	x	x	x
LKT 6.13	Tieto siitä, että lokimerkintään liittyvä käsitelty tieto on erityissuojattavaa		EP	-	Kytkin	Pakollinen, jos lokimerkinnän pohjana oleva tiedon käsittely on kohdistunut erityissuojattaviin tietoihin.			x
LKT6.14	Tieto siitä, onko erityissuojattujen tietojen käsittelyyn annettu erillisvahvistus		EP	-	Kytkin	Pakollinen, jos lokimerkinnän pohjana oleva tiedon käsittely on kohdistunut erityissuojattaviin tietoihin.			x

Lisätietoja *) taulukoihin 3.1 ja 3.2:

Hakuparametrit (taulukko 3.1): Vaatimus LKT1.5 Myös sellaisesta hausta, jonka tuloksena käyttäjälle ei palaudu tietoja, on jätävä merkintä käyttölokille. Tällöin tapahtumaan liittyvinä tietoina lokiin tallennetaan haussa käytetyt kyselyparametrit, eli se, mitä yritettiin hakea.

Käyttäjän rajoitustieto (taulukot 3.1 ja 3.2): Tekstimuotoisia rajoituksia ei pysty ohjelmallisesti päättelemään ja jälkikäteen ei pystytä selvittämään, mitkä rajoitukset ovat milläkin hetkellä olleet voimassa. Näin ollen tapahtumahetken rajoitustieto tallennetaan lokitietoihin. Valviralta saadaan vain tieto voimassa olevista rajoituksista, ei tapahtumahetken tilanteesta.

Jos lääkkeen määrääjän lääkkeenmääräämisoikeutta on rajoitettu tietyiltä osin, esimerkiksi

- 1) tietyn ATC-koodin tai ATC-ryhmän osalta
- 2) huumausaineiden tai PKV-lääkkeiden osalta
- 3) rajoitus koskee itselle määräämistä ja käsitellään itselle määrättyä lääkemääräystä
- 4) rajoitus koskee lääkkeen määräämistä alaikäiselle ja potilas on alaikäinen tai
- 5) lääkkeen määräämisoikeutta on rajoitettu palvelunantajan tyypin perusteella ja lääkemääräystä käsitellään ko. palvelunantajan tyypin toimipaikassa.

Rajoitus voi esimerkiksi olla sellainen, että lääkkeen määrääjä saa määrätä PKV lääkkeitä ja huumausaineita apteekista ainoastaan julkisen terveydenhuollon toimintayksikön palveluksessa toimiessaan. Tällöin muiden toimintayksiköiden tehtävissä toimiessaan hän ei voi käsitellä hoitamilleen potilaille rajoituksiin liittyviä reseptejä.

Käsittelyllä tarkoitetaan tässä yhteydessä seuraavia toimintoja: kirjoitus, korjaus, mitätöinti ja lukituksen purku. Myöhemmin tulossa olevan nk. kansallisen lääkityslistan myötä myös lääkkeen lopetus ja lääkkeen muutos tulevat olemaan käsittelyyn liittyviä toimintoja.

Jos lääkkeen määrääjällä on rajoitustieto, pitää se kirjata valvontaa varten perusjärjestelmän lokeihin jokaiseen kyseisen lääkkeenmäärääjän kirjoittamaan reseptiin liittyen. Jos lääkäri määrää useita lääkemääräyksiä kerralla samalle potilaalle, riittää yksi lokimerkintä, jossa rajoitustieto on tallennettuna.

4 Käyttö- ja luovutuslokitietojen käsittelyn ja säilyttämisen vaatimukset

Kaikkien asiakas- ja potilastietoja käsittelevien tietojärjestelmien toteutuksissa tulee noudattaa yleisiä lokitietojen käsittelyyn ja säilyttämiseen liittyviä linjauksia, jotka ovat listattu taulukossa 4.1.

Taulukko 4.1 Linjaukset

Linjauksen ID	Linjaus
Linjaus LL1	Palvelunantaja on velvollinen säilyttämään paikallisesti syntyvät lokitiedot hyvien tietosuoja- ja tietoturvakäytäntöjen mukaisesti.
Linjaus LL2	Lokitietoja käytetään ensisijaisesti käytön ja järjestelmien seurantaan, tilastointiin, valvontaan ja poikkeustilanteissa tilanteen normalisointiin sekä osapuolten, poikkeusten vaikutusten ja syiden selvittämiseen. Lokitiedot eivät saa sisältää yksityiskohtaista asiakas- tai potilastietoa. Käyttölokitiedot voivat sisältää kuvailutietoa käsitellystä tietokokonaisuudesta ja yksilöivää tietoa asiakkaasta tai järjestelmän käyttäjästä.
Linjaus LL3	Lokitietojen käyttötarkoitus on määriteltävä ennalta. Lokitietoja voidaan käyttää myös muulla tavoin kuin suoraan käytön seurantaan. Lokitietojen käyttötapa ei saa poiketa lokin suunnitellusta ja analysoinnin kohteena oleville tahoille informoidusta tavasta. Jos lokitietoja tai niistä johdettuja tietoja hyödynnetään esimerkiksi sote-toiminnasta tai erilaisista palveluista kerättäviin raportteihin tai tilastoihin, on huolehdittava siitä, ettei raporteista käy ilmi asiakkaan, potilaan tai järjestelmän käyttäjän yksilöiviä henkilötietoja.
Linjaus LL4	Lokeihin pääsy tulee rajoittaa vain niille, joiden työtehtäviin organisaatio on määritellyt lokitietojen käsittelyn kuuluvan.
Linjaus LL5	Lokit on pystyttävä hakemaan saataville säännöllistä seurantaa ja valvontaa varten.
Linjaus LL6	Käyttö- ja luovutuslokijärjestelmän tiedot ovat lähtökohtaisesti salassa pidettäviä. Lokiaineiston paljastuminen sivullisille vaarantaisi käyttäjien ja asiakkaiden henkilötietojen suojaa (perusteet: Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090298#Pdm45237816271216 23§, Vahti lokiohje 2009, KHO:2014:69, Julkisuuslaki 24§ 1 momentti).
Linjaus LL7	Lokitietojen muuttumattomuus ja eheys tulee varmistaa tietojen siirron ja säilytyksen aikana.

Seuraavissa taulukoissa on kuvattu yleiset lokitietojen käsittelyyn ja säilyttämiseen liittyvät vaatimukset sekä käyttölokiin ja luovutusilmoitukseen liittyvät erilliset vaatimukset.

Taulukko 4.2 Yleiset lokivaatimukset

Vaatimuksen ID	Vaatus	Rooli
Vaatus L1	Lokitietojen muuttumattomuus ja eheys tulee varmistaa. Varmistaminen voidaan toteuttaa teknisen allekirjoituksen, varmuuskopioinnin tai muiden eheän säilytyksen varmistavien toimenpiteiden avulla.	Lokitietoja säilyttävä järjestelmä
Vaatus L2	Terveydenhuollon asiakastietojen käyttö- ja luovutuslokien lokitiedot tulee säilyttää eheinä ja muuttumattomina vähintään 12 vuotta niiden syntymisestä. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista 24§). Lokitietojen säilytysajasta voidaan säätää tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 25§).	Lokitietoja säilyttävä järjestelmä
Vaatus L3	Tarpeettomat lokitiedot tulee välittömästi hävittää, kun niille määritelty säilytysaika on päättynyt. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista 23§).	Lokitietoja säilyttävä järjestelmä
Vaatus L4	Lokitietojen katselusta ja käsittelystä tulee muodostua lokimerkintä. (Vahti Lokiohje 2009).	Lokitietoja säilyttävä järjestelmä Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
Vaatus L5	Käyttöoikeuksia hallinnoivien järjestelmien pitää muodostaa lokitiedot kaikista järjestelmän pääkäyttäjän ja ylläpitäjän suorittamista käyttöoikeuksien käsittelyyn liittyvistä toimista. (Vahti Lokiohje 2009).	Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä Asiakastietoja tuottava järjestelmä
Vaatus L6	Järjestelmän tulee muodostaa lokitietoja virhelokiin järjestelmän teknisistä virheistä. (Vahti Lokiohje 2009).	Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä Asiakastietoja tuottava järjestelmä
Vaatus L7	Järjestelmän tulee kirjata luvattomat kirjautumisyritykset kirjautumislokiin. (Vahti Lokiohje 2009).	Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä Asiakastietoja tuottava järjestelmä Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
Vaatus L8	Järjestelmän hakiessa Kanta-palvelun Omatietovarannosta hyvinvointitietoja, järjestelmän on tuotettava niiden hakemisesta ja käsittelystä lokimerkinnät, joista näkyy mitä hyvinvointitietoja on käsitelty.	Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä
Vaatus L9	Suoraan tai välillisesti Kanta-palveluun yhteydessä olevien palvelinten aika on synkronoitava Mittatekniikan keskuksen toimittaman Suomen virallisen ajan kanssa. Julkisen NTP-palvelun käyttö on riittävää. Muiden järjestelmien on suositeltavaa synkronoida palvelinten aika Mittatekniikan keskuksen toimittaman Suomen virallisen ajan kanssa. Julkisen NTP- palvelun käyttö on riittävää.	Asiakastietoja tuottava järjestelmä

Taulukko 4.3 Käyttölokia koskevat vaatimukset

Vaatimuksen ID	Vaatusmus	Rooli
Vaatusmus LK1	Järjestelmän tulee pitää käyttölokia, jonne kerätään tiedot rekisterinpitäjän tietojärjestelmissä tapahtuvasta potilas- ja asiakastietojen käsittelystä.	Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä Asiakastietoja tuottava järjestelmä
Vaatusmus LK2	Käyttölokimerkintä on tehtävä rekisterinpitäjän omien tietojen ja luovutuksella saatujen toisen rekisterinpitäjän tietojen käytöstä.	Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä Asiakastietoja tuottava järjestelmä
Vaatusmus LK4	Myös sellaisesta hausta, jonka tuloksena käyttäjälle ei palaudu tietoja, on jäätävä merkintä käyttölokille. Tällöin tapahtumaan liittyvinä tietoina lokiin tallennetaan haussa käytetyt kyselyparametrit eli se, mitä yritettiin hakea.	Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä Asiakastietoja tuottava järjestelmä
Vaatusmus LK5	Mikäli Kanta-palvelusta haettuja tietoja puretaan merkinnöiksi luovutuksen vastaanottavassa järjestelmässä, käyttää käyttäjä tällöin tietoja APTJ:n kautta merkintöinä. Merkintöjen käytöstä tulee syntyä vastaavat lokitiedot kuin, jos käyttö kohdistuisi APTJ:n omaan tietokantaan. Luovutettuihin merkintöihin tulee liittyä lisäksi tieto siitä, että kyse on luovutettuun asiakirjaan liittyvistä tiedoista.	Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä
Vaatusmus LK6	Kaiken sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelyn tulee muodostaa lokitietoja vähintään lokimerkinnän minimietietosisällön (Taulukon 3.1, Kaikkien käyttölokietoa tuottavien järjestelmien käyttölokimerkinnän vähimmäisvaatimukset) mukaisesti.	Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä Asiakastietoja tuottava järjestelmä
Vaatusmus LK10	Sosiaalihuollon yhteisten asioiden käsittelyssä tulee lokimerkinnät muodostaa jokaista asiakasta kohden siten, että jokaisessa lokimerkinnässä on kulloinkin vain yhden asiakkaan tiedot.	Asiakastietoja hyödyntävä järjestelmä Asiakastietoja tuottava järjestelmä
Vaatusmus LK11	Käyttölokietiedot tulisi olla sellaisessa muodossa, että niitä voi käsitellä jollain yleisesti käytettävällä menetelmällä, kuten SQL tai FHIR.	Lokitietoja säilyttävä järjestelmä
Vaatusmus LK12	Käyttölokimerkintöjä kokoavan järjestelmän on sisällytettävä lokimerkintään tieto merkinnän tuottaneesta lähdejärjestelmästä ainakin tilanteessa, jossa käyttäjän tunnisteena käytetään käyttäjätunnusta.	Käyttölokietiedot kokoava järjestelmä
Vaatusmus LK13	Käyttölokietietoja kokoavan järjestelmän on muodostettava palveluysikkötieto. Tieto voidaan muodostaa automaattisesti tai päätellen, tai se voidaan muodostaa tietoja tuottaneen järjestelmän lähettämistä suorituspaikkatiedoista.	Käyttölokietiedot kokoava järjestelmä

Vaatimuksen ID	Vaatus	Rooli
Vaatus LK14	Asiakas- tai potilastietojen käsittelyn hoitosuhde tai muu asiallinen yhteys on tietoteknisesti todennettava ja merkittävä lokitietoihin (tietosisällössä LKT5.3). Mikäli hoitosuhdetta tai asiallista yhteyttä ei ole todennettavissa, on käyttäjältä kysyttävä tietojen katselun tai reseptikyselyn erityinen syy.	Asiakastietoja tuottava järjestelmä
Vaatus LK15	Kun lokimerkinnän pohjana oleva tiedon käsittely on kohdistunut erityissuojattaviin tietoihin, käyttölokiin on tehtävä merkintä siitä, että lokimerkintään liittyvä käsitelty tieto on erityissuojattavaa ja onko erityissuojattujen tietojen käsittelyyn annettu erillisvahvistus (tietosisällössä LKT6.13 ja LKT6.14).	Asiakastietoja tuottava järjestelmä Käyttölokietiedot kokoava järjestelmä

Terveydenhuollon palvelunantaja voi tietyissä tilanteissa luovuttaa tietoja suoraan toiselle rekisterinpitäjälle omasta tietojärjestelmästä (jäljempänä suoraluovutus). Kun potilasrekisterin tietoja luovutetaan suoraan PTJ:stä, luovutuksesta koostetaan luovutusilmoitus, joka lähetetään Kanta-palvelujen lokirekisterien säilytyspalveluun. Luovutusilmoituksella täydennetään Potilastiedon arkiston ulkopuolella tehdyt luovutukset (esim. lähete ja hoitopalaute) osaksi Kanta-palvelujen lokirekisterien säilytyspalvelua. Luovutusilmoitus-lomakkeen rakenne ja tietosisältö löytyy [THL:n koodistopalvelimelta](#).

Sosiaalihuollon luovutuksista on säädetty Asiakastietolain (784/2021) 21§:ssä. Sosiaalihuollon palvelunantaja voi luovuttaa asiakastietoja toiselle rekisterinpitäjälle myös muulla tavoin kuin Kanta-palvelujen kautta (jäljempänä suoraluovutus). Luovutuksesta on tehtävä sosiaalihuollon luovutusilmoitus, joka lähetetään Kanta-palvelujen lokirekisterien säilytyspalveluun. Sosiaalihuollon luovutusilmoituksen tietosisältö on määritelty Kanta sosiaalihuolto R4 Implementointioppaassa. Ammatillaisen toimintamallit luovutusten käsittelyssä on kuvattu Kanta-palvelujen käsikirjassa sosiaalihuollon toimijoille. Luovutusilmoitusta koskevat tietojärjestelmävaatimukset on kuvattu tämän määräyksen lisäksi sosiaalihuollon tiedonhallinnan tukiprosesseissa.

Kanta-palvelujen käsikirja sosiaalihuollon toimijoille, Vaatimukset asiakastietoja käsitteleville tietojärjestelmille ja Tiedonhallinnan tukiprosessit sekä Kanta sosiaalihuolto R4 Implementointioppas julkaistaan alkuvuonna 2023. Sosiaalihuollon luovutusilmoituksen kansalliset määrittelyt ovat tulossa julkaistavaksi Kelan kautta.

Luovutustenhallintaa kokonaisuutena kuvataan dokumentissa [Asiakas- ja potilastietojen luovutustenhallinnan yleiskuvaus](#).

Luovutusilmoitusta tai luovutuslokiä ei voi tuottaa suoraan käyttölokin sisältämistä tiedoista, koska käyttöloki ei sisällä kaikkia luovutusilmoituksiin tarvittavia tietoja.

Taulukko 4.4 Sosiaali- ja terveydenhuollon luovutusta ja luovutusilmoitusta koskevat yleiset vaatimukset

Vaatumuksen ID	Vaatus	Rooli
Vaatus LV1	Kanta-palvelujen ulkopuolella tehdyistä rekisterinpitäjien ja saman rekisterinpitäjän eri rekistereiden välisistä (ja myös asiakkaalle itselleen tehdyistä) luovutuksista tulee tuottaa asiakaskohtainen luovutusilmoitus ja tallentaa se Kanta-palvelujen lokirekisterien säilytyspalveluun.	Tietoja luovuttava järjestelmä Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä
Vaatus LV2	Järjestelmän tulee muodostaa luovutusilmoitus, kun toiselle rekisterinpitäjälle tehdään suoraluovutus.	Tietoja luovuttava järjestelmä Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä
Vaatus LV4	Asiakkaalle itselleen voidaan luovuttaa ainoastaan oman rekisterin asiakirjoja (pl. ostopalveluna tuotettu asiakirja, joka voidaan luovuttaa asiakkaalle itselleen järjestäjän puolesta).	Tietoja luovuttava järjestelmä
Vaatus LV5	Käyttäjälle pitää tarjota mahdollisuus valita toiminto, jolla (muodostettu) asiakirja joko tulostetaan luovutustarkoitusta varten, lähetetään sähköisesti tai lähetetään e-kirjeenä. Luovutusilmoitukseen tulee kirjata vastaava luovutustapa ja luovutuksen perustetta vastaavat tiedot koodistojen mukaisesti.	Tietoja luovuttava järjestelmä Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä
Vaatus LV26	Käyttäjän tulee pystyä kirjaamaan luovutusilmoituksessa tarvittavat tiedot, jos järjestelmä ei pysty poimimaan niitä kaikissa tilanteissa automaattisesti.	Tietoja luovuttava järjestelmä Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä

Taulukko 4.5 Terveydenhuollon luovutusta ja luovutusilmoitusta koskevat vaatimukset

Vaatimuksen ID	Vaatus	Rooli
Vaatus LV3	Muille kuin terveydenhuollon palvelunantajille asiakirjoja luovutettaessa merkinnät on muutettava asiakirjoiksi ennen luovutusta ja asiakirjat on tallennettava sähköisesti Potilastiedon arkistoon tai paikalliseen arkistoon. Luovutetuista asiakirjoista tulee löytyä arkistoitu kopio luovutusilmoituksessa mainitulla tunnisteella tai muulla vastaavalla luovutetun kohteen yksilöintitavalla.	Tietoja luovuttava järjestelmä Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä
Vaatus LV6	Terveydenhuollon luovutusasiakirja tulee muodostaa Koodistopalvelun Luovutusilmoitusasiakirjan lomakerakenteen kuvauksen mukaisesti.	Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä
Vaatus LV7	Terveydenhuollon luovutusta koskevat tiedot tulee lähettää luovutusilmoitusasiakirjana Potilastiedon arkistoon Arkistoasiakirjat-rekisteriin enintään vuorokauden kuluessa luovutuksen tapahduttua. Jos järjestelmässä ylläpidetään kopiota luovutuslokista, niin kyseisen merkinnän tiedot voidaan tarvittaessa tallentaa myös paikallisesti.	Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä
Vaatus LV21	Luovutusilmoitus tulee arkistoida aina ensimmäisenä asiakirjaversiona, eikä sitä voi korjata tai mitätöidä asiakastietojärjestelmästä (mitätöinti tapahtuu Arkistonhoitajan käyttöliittymästä).	Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä
Vaatus LV22	Luovutusilmoitus tulee arkistoida aina sen rekisterinpitäjän Arkistoasiakirjat-rekisteriin, joka on aktiivinen luovutuksen suorittava taho (potilasrekisteritunnus 13, Arkistoasiakirjat).	Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä
Vaatus LV27	Koostetyyppisen tiedon luovutuksissa käytetään näkymäkoodia, joka kuvaa, että luovutus on koostetyyppinen. Luovutusilmoituksen selitteessä voidaan tarkentaa käytettyjä näkymiä ja aikaväliä.	Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä

Taulukko 4.6 Sosiaalihuollon luovutusta ja luovutusilmoitusta koskevat vaatimukset

Sosiaalihuollon luovutusilmoituksen tietosisältö on määritelty Kanta Sosiaalihuolto R4-implementointioppaassa

Vaatumuksen ID	Vaatus	Rooli
Vaatus LV23	ATJ:n tulee pystyä muodostamaan luovutusilmoitus sosiaalihuollon luovutusilmoituksen tietosisältömäärittelyn mukaisesti.	Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä
Vaatus LV24	ATJ:n tulee pystyä arkistoimaan luovutusilmoitus Kanta-palvelujen lokirekisterien säilytyspalveluun.	Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä
Vaatus LV25	Jos ATJ pystyy muodostamaan luovutusilmoituksia, ATJ:n tulee estää tallentamasta "Merkintä asiakastietojen luovuttamisesta" -tyyppisiä asiakasasiakirjoja.	Tietoja luovuttava järjestelmä Luovutusilmoituksia tuottava järjestelmä

5 Raportoinnin vaatimukset

5.1 Yleistä asiakas- ja potilastietojärjestelmien käyttölokiraporteista

5.1.1 Yleistä sosiaali- ja terveydenhuollon lokiraporttien tarpeista

Sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä apteekeissa on erilaisia asiakastietojen käytönseurantaan liittyviä raportointitarpeita, joista keskeisimmät ovat seuraavat:

- Asiakasaloitteinen käytönseuranta
- Organisaation sisäiseen käyttöön liittyvät raportit
- Organisaation jatkuvaa omavalvontaa ja tietoturvasuunnitelman toteuttamista varten tarkoitetut raportit
- Tietojen väärinkäytösten selvittäminen

Tässä määrittelydokumentissa on huomioitu kaikkia edellä mainittuja käytönseurannan osa-alueita. Käytönseurannan ominaisuuksia on mahdollista toteuttaa mm. lokien valvonta- ja seurantajärjestelmiin, asiakas- ja potilastietojärjestelmiin sekä soveltuvien osin myös apteekkien tietojärjestelmiin (ks. luku 2.2 Lokitietojen hallinnan roolit).

Asiakkaan tekemiin pyyntöihin omien tietojensa käytöstä vastataan yleensä eri tarkkuustasolla olevilla käyttölokiraporteilla, joita eri sosiaali- ja terveystieteiden organisaatiot sekä apteekit ovat toistaiseksi muodostaneet hyvin eri tavalla, minkä vuoksi niiden sisältämät tiedot ovat vaihdelleet. Tämän määrittelydokumentin sisältämällä raportoinnin vaatimuksilla, joita aikaisemmin ei ole yksiselitteisesti kuvattu, ja lokiraporttien tietosisältöjen vähimmäistietomäärityksillä pyritään parantamaan muun muassa kansalaisten aloitteesta tapahtuviin selvityspyyntöihin vastaamista ja yhdenmukaistamaan eri tarkkuustasojen käyttölokiraporttien tietosisältöjä.

Raportoinnin vaatimusten lähtökohdaksi on määritelty kolme tasoa, joista kukin vastaa keskeiseen joukkoon sellaisia tarpeita ja vaatimuksia, joihin on tunnistettu tarve tuottaa kansallisesti yhtenäisiä malleja, ratkaisuja ja vaatimuksia.

Tasojen lähtökohdat ja pääkäyttökohteet ovat:

- Taso 1, perustason lokiraportti. Lokitietoihin liittyvään asiakkaan ensimmäiseen yhteydenottoon voidaan vastata tason 1 raportilla ja toimittamalla tiedon siitä, että asiakas voi tarvittaessa toimittaa tarkemman tietopyynnön tietojensa käytöstä. Tason 1 raportti voidaan toimittaa asiakkaalle ilman, että asiakas on tehnyt kirjallista lokitietopyyntöä.
  - sisältää tiedot, joita asiakastietojen käytöstä voidaan antaa automaattisesti asiakkaille itselleen
  - voidaan nähdä osana asiakasaloitteista käytönvalvontaa
  - on asiakaskohtainen ja voi muodostua useiden käyttäjien tekemistä asiakastiedon käsittelytoimenpiteistä
- Taso 2, selvityspyynnön lokiraportti. Tason 2 raportti
  - on tarkoitettu vastaukseksi kirjalliseen lokitietopyyntöön
  - on osa asiakasaloitteista käytönvalvontaa
  - on laajuudeltaan riittävän tarkka vastaamaan valtaosaan asiakkaiden tekemistä tietopyynnöistä
  - on asiakaskohtainen ja voi sisältää useiden käyttäjien tietoja

- Taso 3, tarkimman tason lokiraportti. Tason 3 raportti sisältää tiedot, joilla voidaan tai joiden pohjalta voidaan
  - tehdä jatkuvaa tai toistuvaa yksityiskohtaista organisaation omaa käytönvalvontaa ja seurantaa ja poikkeamien havainnointia
  - vastata tarkempiin asiakkaiden (lisäselvityspyyntö) tai valvonta- tai tutkintaviranomaisten tietopyyntöihin (tukien osaltaan myös asiakasaloitteista käytön seurantaa) ja
  - seurata erityisesti niitä seikkoja, jotka on erityisesti säädetty tai määritelty palvelunantajan toiminnassa erityisesti seurattavaksi (esim. asiakastietojen katselun erityisen syyn käyttö, erityissuojattavien tietojen käyttö jne.).
  - tehdä tietoturvasuunnitelmaan perustuvaa jatkuvaa käytönseurantaa
  - sisällyttää mukaan useiden eri asiakkaiden ja käyttäjien tietoja

Käyttölokiraporttien tasoja ja niihin liittyviä yksityiskohtaisia vaatimuksia kuvataan tarkemmin luvussa 5.2. ja luvun 5.3 taulukoissa 5.3.-5.5.

Lokit ja käyttölokiraportit ovat oleellisia ammattilaisten ja asiakkaiden oikeuksien sekä tietosuojan takaamisessa, ja näin ollen organisaatioiden asiakkaille pyynnöstä tuotettujen käyttölokiraporttien, kuten myös organisaation oman käytönseurantaan liittyvien raporttien tulee toteuttaa eheyden ja muuttumattomuuden vaatimukset.

Monissa sote-organisaatioissa on useita eri tietojärjestelmiä asiakastietojen käsittelyyn. On suositeltavaa, että kaikkien tai useimpien tietojärjestelmien tuottamista lokitiedoista saataisiin käyttölokiraportit keskitetystä lokijärjestelmästä tai käytönseurannan järjestelmästä, jolloin säilytettävien lokitietojen eheyden ja muuttumattomuuden vaatimukseen pystyttäisiin vastaamaan organisaatiotasolla keskitetyn järjestelmän kautta ja lokiraportteja pystyttäisiin tuottamaan yhdenmukaisessa muodossa. Käytännössä on kuitenkin mahdollista myös tuottaa erillisiä käyttölokiraportteja eri tietojärjestelmistä tai osajärjestelmistä.

5.1.2 Käyttölokien raportoinnin nykytilanne ja vaiheistus valtakunnallisissa tietojärjestelmäpalveluissa (Kanta)

Nykyisin asiakkaat näkevät Omakanta-palvelun kautta, missä sote-organisaatiossa tiedot ovat syntyneet ja minne tietoja on luovutettu, mutta yksityiskohtaiset asiakas- ja potilastietojärjestelmien käytöstä syntyneet käyttölokiraportit voi toistaiseksi antaa vain paikallisena rekisterinpitäjänä tai palveluntuottajana toimiva sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatio tai apteekki. Organisaatio voi tarvittaessa täydentää omia käyttölokiraporttejaan Kelan hallinnoimien palveluiden lokitiedoilla (esimerkiksi reseptipalvelut). Kansalaiset voivat myös kysyä suoraan joitakin lokitietojaan Kelalta. (Katso Kanta.fi: [Mitä tietoja minusta on tallennettu?](#))

Tason 1 lokiraporttien lähtökohtana on automaattisesti sähköisen asiointipalvelun, esimerkiksi mahdollisesti tulevaisuudessa Omakannan kautta saatava tietosisältö, joka sisältää koosteiset perustiedot asiakkaan tietojen käytöstä. Tällöin asiakkaalta ei tarvita erillistä ja kirjallista lokitietopyyntöä, eikä organisaatiolta pyyntöä seuraavia asiankäsittelytoimenpiteitä tai lokitietojen antamisen harkitsemista.

Käytönhallinnan uudistamisen myöhempiin tehtäviin kuuluu kannanotto siitä, missä määrin ja millä tasolla organisaatioissa käytettyjen asiakas- ja potilastietoja käsittelevissä järjestelmissä syntyvät käyttölokien tulevat asiakastietolain mahdollistamalla tavalla tallennettavaksi Kanta-palveluun sekä näytettäväksi Omakannan kautta asiakkaalle itselleen. Myös palvelu, jossa asiakkaat voisivat käynnistää käyttölokiraporttien selvityspyynnöt rekisteripitäjä-organisaatioille Kanta-palveluiden kautta, kuuluu erikseen selvitetäväksi.

Kanta-palveluiden sisäisiin lokeihin liittyvät raportoinnin määrittelyt eivät sisälly tähän määritysdokumenttiin.

5.1.3 Asiakkaan aloitteesta tehtävät käyttölokiraportit

Asiakastietolaki käsittelee asiakkaan tiedonsaantioikeutta omien tietojensa käytöstä yleisellä tasolla. Asiakastietolain 26 § mukaan:

- *"Asiakkaalla on oikeus saada asiakastietojensa käsittelyyn liittyvien oikeuksiensa selvittämistä ja toteuttamista varten palvelunantajalta kirjallisesta pyynnöstä kohtuullisessa ajassa tai kahden kuukauden kuluessa lokirekisterin perusteella maksutta tieto siitä, kuka on käyttänyt, katsellut tai kenelle on luovutettu häntä koskevia tietoja sekä mikä on ollut käytön ja luovutuksen peruste."*
- *"Asiakkaalla ei ole oikeutta saada lokitietoja, jos lokitietojen luovuttajan tiedossa on, että lokitietojen luovuttamisesta saattaisi aiheutua vakavaa vaaraa asiakkaan terveydelle tai hoidolle tai jonkun muun oikeuksille."*

Asiakaskohtainen käyttölokiraportti on yhteenveto yhden asiakkaan asiakas- ja henkilötietojen käytöstä ja katselusta, sisältäen tiedot yhdessä organisaatiossa tapahtuneesta tietojen käytöstä ja katselusta. Raportissa näkyy sekä organisaation omassa rekisterissä olevien tietojen käyttö että luovutusten kautta saatujen toisten organisaatioiden tietojen käyttö. Myös asiakkaalle itselleen tai hänen lailliselle edustajalleen suoraan annettavista luovutuksista samoin kuin hallinnollisten tietojen käsittelystä, joissa esiintyy asiakkaan tai potilaan henkilötietoja, tulee käyttölokiraportille merkintä.

Asiakasaloitteinen tason 1 perustason lokiraportti on koosteinen ja tuotetaan mahdollisimman pitkälle automatisoidusti. Jos asiakas epäilee, että hänen tietojensa on katseltu tai käsitelty ilman asianmukaista perustetta, hän voi pyytää rekisterinpitäjänä toimivalta organisaatiolta raportin tasoa 1 tarkemman kirjallisen selvityksen. Tason 2 lokiraporttien lähtökohtana on tietosisältö, jolla voidaan yhdenmukaisesti ja useimmiten riittävän tarkasti vastata asiakkaan esittämiin selvityspyyntöihin. Selvityspyyntöön tulee kirjata ne perusteet ja tiedossa olevat seikat, joiden perusteella selvitystä pyydetään. Jos asiakkaan tekemässä tietopyynnössä ei ole tarkemmin eritelty pyydettyjen lokitietojen tai tarkasteltavan ajanjakson rajausta, voi palvelunantaja pyytää asiakasta tarkentamaan pyyntöä tai palvelunantaja voi toimittaa kyseiseen asiakkaaseen liittyvät oman organisaationsa lokitiedot edeltävän kahden vuoden ajalta.

Jos asiakas haluaa tasoa 2 tarkemman raportin tietojensa käytöstä, hänellä on mahdollisuus tehdä lisäselvityspyyntö, jonka pohjana käytetään tason 3 lokiraportin tietoja. Tason 3 raportti on tarkimman tason selvitysraportti asiakastietojen katselusta ja käytöstä jäljitettävyyden huomioiden. Tason 3 raportin tarkkuustasoa on käytettävä tarvittaessa myös tietosuojaa koskevissa viranomais selvityksissä, esimerkiksi Valviran pyytämässä selvityksissä.

Selvityspyyntöön vastaava palvelunantaja tai työntekijä päättää siitä, annetaanko selvityspyyntöön vastaus tason 2 tai lisäselvityspyyntöön tason 3 mukaisen raportin avulla. Selvityspyynnön voi tehdä myös asiakkaan potilaan huoltaja tai muu laillinen edustaja. Tarvittaessa on käytettävä harkintaa siitä, aiheutuuko lokitietojen luovuttamisesta vakavaa vaaraa asiakkaan terveydelle tai hoidolle tai jonkun muun henkilön oikeuksille. ([Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 784/2021](#)). Jos organisaatio kieltäytyy toimittamasta lokitietoja, tulee asiasta tehdä kirjallinen päätös.

Asiakas saa lokitiedot enintään kahdelta vuodelta, mutta tarvittaessa erityisestä syystä lokitietoja voi luovuttaa asiakkaalle pidemmältä ajalta, kuten esimerkiksi sellaisissa tapauksissa, joissa asiakastietojen väärinkäyttö voisi johtaa rikostutkintaan. Asiakkaalla on oikeus saada lokitiedot maksutta, mutta jos hän pyytää uudestaan saman ajanjakson ja samantasoisien raportin lokitietoja, voidaan niiden luovuttamisesta periä kohtuullinen korvaus.

5.1.4 Organisaation sisäinen käytön seuranta ja viranomaisten lokitietopyyntöihin vastaaminen

Asiakasaloitteisten käyttölokietoihin kohdistuvien pyyntöjen vastaamisen lisäksi organisaatioiden tulee pystyä tuottamaan eri tyyppisiä raportteja myös sisäiseen käyttöönsä, koska esimerkiksi käytön seurannaksi ei riitä

pelkästään asiakkaiden tietopyyntöihin vastaaminen tai satunnaisten pistokokeiden tekeminen käyttölokille. Organisaation sisäisessä lokitietojen seurannassa ja raportoinnissa on pystyttävä tekemään jatkuvaa ja toistuvaa yksityiskohtaista seurantaa, jonka lähtökohtana on organisaatiossa käsiteltyjen asiakastietojen ja organisaation piirissä toimivien käyttäjien seuranta ja valvonta kokonaisuutena, mukaan lukien mahdollisten poikkeamien havaitseminen. Organisaatioiden toistuvan ja jatkuvan lokivalvonnan menettelyt ja käytännöt kuvataan organisaation tietoturvasuunnitelmassa tai erillisissä dokumenteissa, joihin viitataan tietoturvasuunnitelmassa. Organisaation sisäiseen käyttöön tulevat raportit ovat organisaation itsensä määriteltävissä myös tässä määrittelyssä kuvattua tarkemmalla tasolla.

Lokiraportit kuuluvat organisaatioiden käyttövaltuuksien ja käytön seurannan kokonaisuuden prosesseihin, joten käyttöoikeudet ja käyttäjäroolit ovat keskeinen tieto myös lokitietojen muodostumisen näkökulmasta. Rekisteripitäjänä ja sote-palvelun tuottajana toimivan organisaation on määriteltävä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen tai muun asiakastietoja käsittelevän henkilön käyttöoikeudet asiakastietoihin. Rekisterinpitäjän tai palvelun tuottajan on pidettävä rekisteriä asiakastietojärjestelmiensä ja asiakasrekisteriensä käyttäjistä ja niiden oikeuksista ja oikeuksien muutoksista. Käyttöoikeuksien antamiseen ja niiden muuttamiseen liittyviä lokitietoja ei kuitenkaan näytetä tämän määrittelyn mukaisilla käyttölokiraporteilla, koska niissä tietojen käsittely kohdistuu käyttäjä- ja käyttöoikeusrekisteriin eikä asiakastietoihin. Potilastietoja tai sosiaalihuollon asiakastietoja käsittelevällä tai katselevalla henkilöllä tulee aina olla asiallinen yhteys asiakkaaseen: terveydenhuollossa asiallinen yhteys on yleensä hoitosuhde ja sosiaalihuollossa asiakassuhde. Lisäksi lain mukaisesti asiallinen yhteys voi olla myös muu erityinen syy käsitellä tai katsella tietoja ilman asiakas- tai hoitosuhdetta.

Toistuvassa ja jatkuvassa lokivalvonnassa seurataan asiakastietojen käytön asianmukaisuutta, mukaan lukien asiakastietojen käsittelijöiden asiallinen yhteys asiakkaaseen, erityisen syyn käyttäminen vain hyväksyttävissä tilanteissa sekä erityisesti suojattavien tietojen käyttäminen säädösten ja määräysten mukaisesti. Yksityiskohtainen taso mahdollistaa myös poikkeamien havainnoinnin ja se voi mahdollistaa lokiseurannan automatisointia. Yksityiskohtaisen seurannan ja valvonnan kautta voidaan myös tuottaa tietoa asiakkaan lokitietopyyntöihin vastaamiseksi tai valvonta- tai rikostutkintaviranomaisten tarvitessa tietoja asiakastietojen käytöstä. Valvonnan ja seurannan kohteena eivät kuitenkaan ole vain yksittäisen asiakkaan tai tietopyynnön tiedot, vaan organisaation hallinnoimat käyttäjät sekä organisaatiosta tehdyt luovutukset kokonaisuutena. Tarkastelua tulisi pystyä tekemään tarvittaessa myös käyttäjittäin, järjestelmittäin tai rekistereittäin.

Tason 3 lokiraporttien lähtökohtana on tietosisältö, joka palvelee toistuvaa tai jatkuvaa käytön seurantaa ja valvontaa sote-organisaatiossa.

5.1.5 Alaikäisten tietojen näkyminen huoltajille tai muille laillisille tiedonsaantioikeutetuille annettaville lokiraporteilla

Päätöksentekokykyiseksi todetulle alaikäiselle saa pyynnöstä luovuttaa lokiraportteja hänen omien tietojensa käytöstä. Lain potilaan asemasta ja oikeudesta (785/1992) 9 §:n mukaan alaikäisellä on oikeus päättää omien tietojensa luovutuksesta huoltajille ja muille laillisille tiedonsaantioikeutetuille (jatkossa huoltajille), mikäli hän on ammattilaisen arvioin mukaan ikänsä ja kypsyystasonsa suhteen kykenevä päättämään hoidostaan. Alaikäinen voi asettaa kieltoja rajaamaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojensa näkyvyyttä, ja ne on huomioitava myös käyttölokien raporteilla. Alaikäisen tietojen käsittelystä ja luovutuksesta ja huoltajan oikeuksista on kerrottu tarkemmin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa 4.3 § , laissa potilaan asemasta ja oikeudesta 9.2 § ja 7.1. §:ssa ja potilasasiakirja-asetuksen (94/2022) 19 §:ssä.

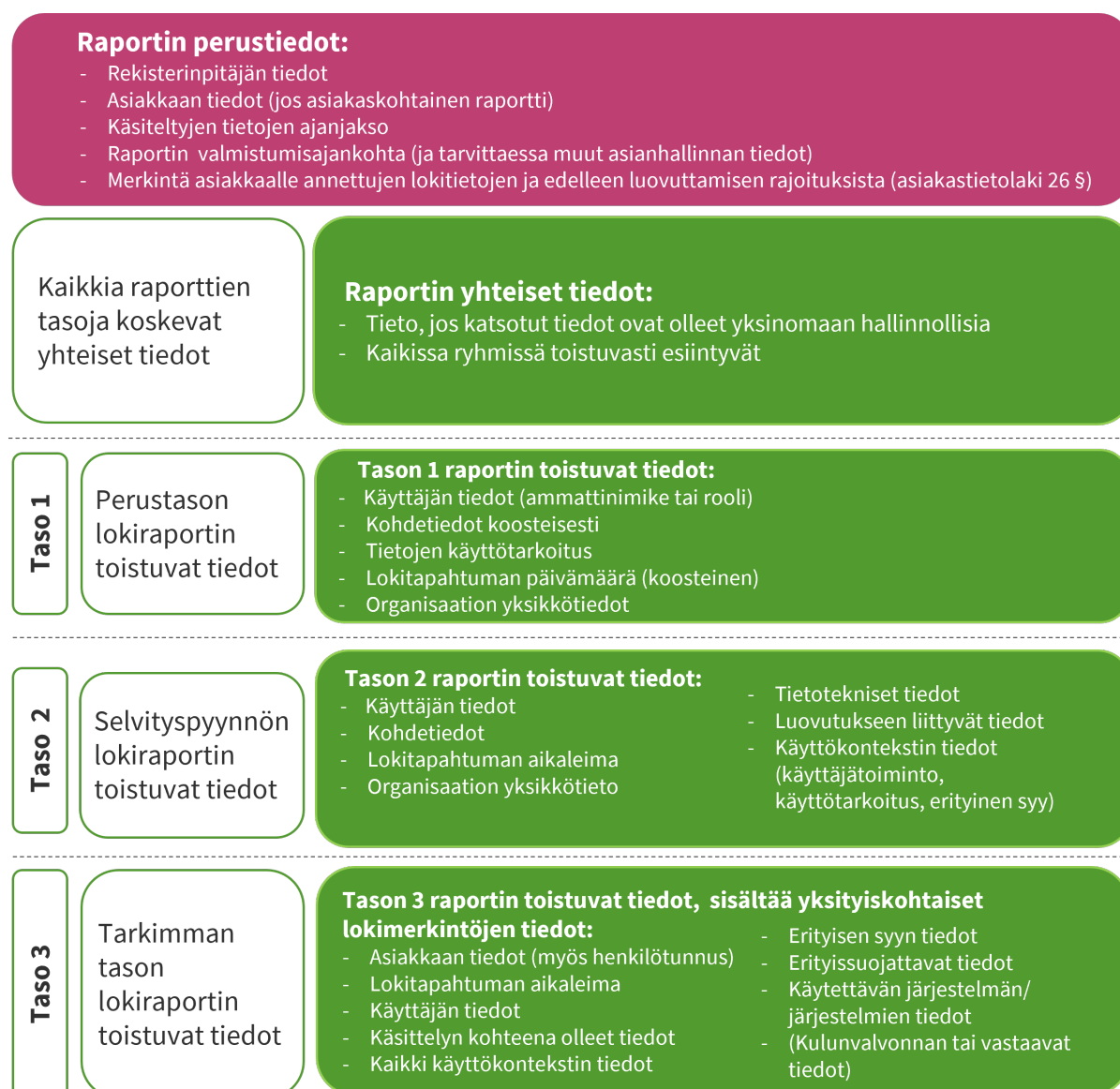
Jos alaikäisen huoltaja pyytää huollettavasta lokiraportteja, niihin ei sisällytetä lokitietoja alaikäisen huoltajille asettamien luovutuskieltojen alaisista tiedoista. Viranomaistahojen pyytämällä tason 3 raporteilla voi näkyä myös alaikäisen asettamien kieltojen alaiset tiedot. Jos viranomaisen pyytämät 3. tason raportit annetaan alaikäisen huoltajalle tai tiedonsaantioikeutetulle, viranomaistahojen on suositeltavaa ja tärkeää huomioida kieltojen alaisten tietojen näkymiseen liittyvät rajoitukset.

5.2 Käyttölokiraporttien tietosisällöt

Käyttölokiraportit pohjautuvat aina käyttölokimerkintöihin sekä niissä oleviin tietokenttiin, jotka on esitelty luvun 3 'Käyttölokimerkinnän tietosisällön vaatimukset' taulukoissa 3.1 ja 3.2.

5.2.1 Käyttölokiraportin perustiedot, yhteiset tiedot ja toistuvat tiedot

Käyttölokiraporttien rakenteessa voidaan erottaa toisistaan raportin perustiedot, sisällön yhteiset tiedot ja toistuvat tiedot. Perustiedot ja yhteiset tiedot kootaan tyypillisesti raportin alkuun, ja raportin toistuvissa tiedoissa on yhtenäisen rakenteen mukaisesti toistuvaa tietoa raportoitavista lokitapahtumista. Edellä mainittujen kolmen ryhmän tietosisältöjä ja eri raportointitasoilla 1-3 esiintyviä tietosisältöjä voidaan pääpiirteissään kuvata seuraavan jaottelun mukaisesti:

Kuva 5.1 Käyttölokiraporttien perustiedot, tasoihin liittyvät yhteiset tiedot sekä tasojen 1, 2 ja 3 tiedot tai tietosisältöryhmät

a) Kerran raportille tulevat perustiedot

Raportin perustiedot ovat koko raporttia kuvaavia ja kerran esiintyviä tietoja (Kuva 5.1. punainen laatikko), esimerkiksi:

- Rekisterinpitäjäorganisaation tiedot
- Asiakaskohtaisessa raportissa asiakas, jonka tietojen käyttöä raportoidaan
- Käsiteltyjen tietojen ajanjakso
- Raportin luontiaika
- Muut asianhallintaan liittyvät tiedot

b) Raportin yhteiset tiedot: raportin toistuville tiedoille yhteiset tiedot ja koko raporttia kuvailevat tiedot

Raportin yhteiset tiedot voivat olla koko raporttia kuvaavia tietoja, jotka eivät ole esiintyneet raportin perustiedoissa (kohta a) tai ne voivat olla toistuvien tietojen (kohta c) kaltaisia. Jälkimmäisessä tilanteessa tiedon ollessa täysin sama kaikille raportin toistuvien tietojen riveillä, se on mahdollista esittää joko yhteisissä tiedoissa tai rivikohtaisesti toistuvissa tiedoissa. Esimerkkejä raportin yhteisistä tiedoista:

- Tieto, jos raportti sisältää pelkästään erityisen syyn käytön raportointia (taso 3)
- Tieto, jos raportti sisältää pelkästään erityissuojattavien tietojen käytön raportointia (taso 3)
- Tieto, jos käsitellyt tiedot ovat ainoastaan hallinnollisia
- Luovutuksiin liittyvät koko raporttia tai kaikkia raportin toistuvia tietoja koskevat tiedot
  - Tieto, jos raportti sisältää pelkästään tietojen luovutuksiin liittyviä lokitietoja
  - Luovutuksen saajan tiedot, mikäli raportti sisältää vain nimetyille luovutuksen saajalle luovutettuihin tietoihin liittyviä lokitietoja
  - Mahdollinen kooste luovutusten antajista, jos raportti sisältää vain luovutuksella saatujen tietojen käsittelyn lokitietoja
- Sosiaalihuollon palvelutehtävä
- Tietojen käyttötarkoitus
- Hakutekijät, joiden perusteella raportti muodostettu tai rajattu, elleivät ne käy ilmi jo perustiedoista (esimerkiksi hakuparametrina olleen käyttäjän tiedot)

c) Raportin toistuvat tiedot

Raportin toistuvalla rivillä tai rakenteella kuvataan tarkemmin raportin tietosisältöä kyseessä olevan raportin tason mukaisesti, esimerkiksi:

- Yksittäisten lokitapahtumien ajat tai aikaleimat (tasot 2 ja 3)
- Muissa kuin asiakaskohtaisessa raportissa asiakas, jonka tietojen käyttöä raportoidaan
- Ammattilaisen tiedot
- Muut yksityiskohtaiset kyseisen tason raportilla eri lokimerkinnöistä näytettävät tiedot.

Raportin toistuvia tietoja käsitellään tarkemmin luvussa 5.2.2

5.2.2 Käyttölokiraportin tasojen toistuvat tiedot

Raporttiin sisällytetään kyseessä olevan raporttitason mukaiset toistuvat tiedot (tasot 1, 2 tai 3) seuraavan mukaisesti:

Taso 1: Perustason lokiraportti

Tason 1 perustason lokiraportti on koosteinen raportti käytetyistä tiedoista ja se tuotetaan mahdollisimman pitkälle automatisoidusti. Tason 1 raportti sisältää vähintään seuraavia tietoja:

- Asiakastietoja käyttäneen henkilön ammattinimike tai -rooli lokitapahtuman ajankohtana
- Asiakastietoja käyttäneen henkilön suorituspaikka tai -yksikkö lokitapahtuman ajankohtana
- Käsittelyn kohteena olleet tiedot koostetyyppisesti, esimerkiksi sosiaalihuollon asiakirjatyypit, sosiaalihuollon palvelutehtävät tai terveydenhuollon käsitellyt näkymät. Terveydenhuollossa käsiteltyjen kohteena olleista tiedoista, joille ei ole olemassa näkymätyypistä tietoa, kootaan tason 1 raportille selitteet terveydenhuollossa käsitellyistä tiedoista.
- Tietojen käyttötarkoitus

Taso 2: Selvityspyynnön lokiraportti

Tason 2 lokiraporttien lähtökohtana on tietosisältö, jolla voidaan yhdenmukaisesti vastata asiakkaan esittämiin selvityspyyntöihin. Jos kansallisesti tai palvelunantajalla ei ole käytössä automaattista palvelukanavaa tuottamaan tason 1 raporttia, ensimmäiseen selvityspyyntöön voidaan vastata tason 2 raportilla. Tason 2 käyttölokiraportin sisältö:

- Käsiteltyjen tietojen erittely tuotetaan tarkimmillaan näkymä- tai asiakirjatasolla. Mikäli tietojen katselu tapahtuu useassa eri vaiheessa, tason 2 käyttölokiraportilla riittää se, että lokiraportille tuotetaan katselutapahtumista yksityiskohtaisemman tason lokitiedot
- Asiakastietoja käsitelleen henkilön nimi (ellei ole tiedossa erityistä syytä jättää käsitelijän nimi raportoimatta, esimerkiksi turvakielto) lokitapahtuman ajankohtana
- Asiakastietoja käsitelleen henkilön ammattinimike tai -rooli lokitapahtuman ajankohtana
- Asiakastietoja käsitelleen henkilön suorituspaikka tai -yksikkö lokitapahtuman ajankohtana
- Käyttäjätöiminto
- Tietojen käyttötarkoitus
- Tietojen katselun erityinen syy ja tarvittaessa sen selite
- Käytetyn ohjelmiston tai järjestelmän nimi ja tarvittaessa erillisjärjestelmien nimi.

Taso 3: Tarkimman tason lokiraportti

Tason 3 raportti on tarkimman tason selvitysraportti asiakastietojen katselusta ja käytöstä siten, että raportin tiedot voidaan tarvittaessa jäljittää yksittäisiin lokitapahtumiin. Tason 3 raportin laatiminen voi edellyttää organisaation tietojärjestelmien tarkempaa tuntemista tai kuvaamista. Tason 3 raportin sisällöiksi otetaan kulloisenkin selvityspyynnön edellyttämät tietosisällöt tai yksityiskohtaisessa käytön seurannassa tarvittavat tiedot.

5.3 Käyttölokiraporttien vaatimukset

Taulukko 5.1. sisältää käyttölokiraportointiin liittyvät yleiset vaatimukset. Taulukossa 5.2 olevat vaatimukset ovat yhteisiä kaikille käyttölokiraporttitasolle ja taulukoiden 5.3 - 5.5 vaatimukset koskevat taulukon otsikossa mainittua raporttitasoa.

Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen -sarake sisältää viittaukset luvussa 3 kuvattuun tietosisältövaatimukseen tai tässä luvussa 5 kuvattuihin toisiin raportoinnin vaatimuksiin. Tietosisältöjen pakollisuus nojautuu luvun 3 taulukon 3.2:ssa olevaan "Pakollisuuden kuvaus", R1,R2 ja R3 - sarakkeissa annettuihin tietoihin. Rooli-sarake kertoo, mihin järjestelmärooleihin kyseinen vaatimus liittyy.

Taulukko 5.1 Yleiset ja organisaatioon kohdistuvat vaatimukset käyttölokiraportoinnille.

Vaatimuksen ID	Vaatus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRY1	Lokiraporttien tulee perustua asiakas-, potilas- tai apteekkitietojärjestelmässä muodostettuihin käyttölokimerkintöihin niiden sisältöä muuttamatta.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä Palvelunantaja tai apteekki (organisaatio)
LRY2	Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajan tai apteekin tulee pystyä tuottamaan tason 1, 2 ja 3 käyttölokiraportteja.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä Palvelunantaja tai apteekki (organisaatio)
LRY2.1	Asiakkaan pyytäessä tietoja organisaatiolta tietojensa katselusta ja käytöstä, on vastauksena tuotettava vähintään tason 1 käyttölokiraportti.		Palvelunantaja tai apteekki (organisaatio) Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRY2.2	Asiakkaan pyytäessä kirjallisesti lokitietojaan tai tason 1 perustason raporttia tarkempaa selvitystä tietojensa käytöstä, organisaation tulee laatia tason 2 selvityspyynnön lokiraportti tietojen katselusta ja käytöstä.		Palvelunantaja tai apteekki (organisaatio) Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRY2.3	Jos kansallisesti tai palvelunantajalla ei ole käytössä automaattista palvelukanavaa tuottamaan tason 1 perustason lokiraporttia, ensimmäiseen selvityspyyntöön voi vastata tason 2 selvityspyynnön lokiraportilla.		Palvelunantaja tai apteekki (organisaatio) Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRY2.4	Asiakkaan tai viranomaisen pyytäessä tason 2 selvityspyynnön lokiraporttia tarkempaa selvitystä asiakkaan tietojen käytöstä, tulee organisaation tuottaa tason 3 tarkimman tason lokiraportti, jonka voi luovuttaa pyytävälle viranomaiselle tai jota voi käyttää asiakkaalle tai viranomaiselle annettavan tarkemman selvityksen pohjana.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä

Vaatumuksen ID	Vaatus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRY3.1	Asiakkaan pyytäessä tietoja organisaatiolta tietojensa käytöstä tai luovutuksesta palvelunantajan on arvioitava, voiko lokitietojen antamisesta aiheutua vakavaa haittaa asiakkaan terveydelle tai hoidolle tai jonkun muun henkilön oikeuksille.		Palvelunantaja tai apteekki (organisaatio)
LRY3.2	Jos palvelunantajan arvioinnin perusteella lokitietoja ei anneta asiakkaalle, tason 2 tai 3 käyttölokiraporttia ei muodosteta eikä anneta asiakkaalle. Kieltäytymisestä on tehtävä kirjallinen päätös.	LRY3.1	Palvelunantaja tai apteekki (organisaatio)
LRY4	Asiakkaan pyytämät käyttölokiraportit tulee toimittaa asiakkaalle paperisena tai tietoturvallisen sähköisen kanavan (esim. asiointiportaali, turvasähköposti) kautta.		Palvelunantaja tai apteekki (organisaatio) Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRY5	Organisaation eri tietojärjestelmistä tuotetut käyttölokiraportit voi ja on suositeltavaa yhdistää yhdeksi raportiksi.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRY6	Käyttölokiraportilla tulee näkyä vain yhden asiakkaan tietojen käsittely.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRY7	Asiakkaalle annettavilla käyttölokiraporteilla ei tule näyttää lokitietoja niistä tiedoista, jotka ovat lokitushetkellä olleet viivästettyjä.	LKT6.10	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRY8	Asiakkaalle annettavilla käyttölokiraporteilla ei tule näyttää lokitietoja niistä sosiaalihuollon asiakastiedoista, jotka on luokiteltu erityissisällöksi.	LKT6.11	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRY9.1	Asiakkaalle annettavilla käyttölokiraporteilla ei saa näkyä työntekijöiden henkilötunnuksia.	LKT2.2	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRY9.2	Asiakkaalle annettavilla käyttölokiraporteilla ei saa näkyä työntekijöiden käyttäjätunnuksia.	LKT2.2	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRY9.3	Asiakkaalle annettavilla käyttölokiraporteilla ei saa näkyä työasema- tai laitetunnuksia.	LKT3.1; LKT3.2.; LKT3.3.	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä

Vaatumuksen ID	Vaatus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRY10	Käyttölokiraportin ajopäivämäärä tulisi tallentaa organisaation tietojärjestelmään, esimerkiksi asianhallinta- tai käytönvalvontajärjestelmään.		Palvelunantaja tai apteekki (organisaatio) Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRY11	Käyttölokiraportissa tai sen yhteydessä toimitettavissa tiedoissa (esim. tietopyyntöön vastaavan raportin saate) on oltava näkyvissä käyttölokiraportin pyytjä, jos käyttölokiraportin tuottaminen perustuu asiakkaan, viranomaisen, puolesta-asioijan tai muun tahon tietopyyntöön.		Palvelunantaja tai apteekki (organisaatio) Lokiraportteja tuottava järjestelmä tai muu palvelunantajan järjestelmä, kuten asianhallintajärjestelmä
LRY12	Asiakkaan aloitteesta tehdyn käyttölokiraportin tietopyynnön saapumispäivämäärä ja käyttölokiraportin asiakkaalle luovuttamisen päivämäärä tulisi tallentaa esimerkiksi organisaation asianhallinta- tai käytönvalvontajärjestelmään. Tiedot on sallittua tallentaa myös lokiraportteja muodostavaan järjestelmään tai lokien seuranta- ja raportointijärjestelmään.		Palvelunantaja tai apteekki (organisaatio) Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRY13	Käyttölokiraportin kaikilla tasoilla 1-3 tulee olla vähintään rekisterinpitäjän organisaation nimi ja y-tunnus.	LKT5.1; LKT5.1.1	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRY14	Käyttölokiraportille tai raportin saatekirjeeseen on suositeltavaa sisällyttää organisaation yhteys henkilön nimi ja yhteystiedot.		Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä Lokiraportteja tuottava järjestelmä

Taulukko 5.2 Käyttölokiraportin tasoja 1-3 koskevat yhteiset tietosisältövaatimukset.

Vaatumuksen ID	Vaatus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRK1	Käyttölokiraportin tasoille 1 ja 2 (asiakkaalle annettavilla raporteilla) tulee olla asiakkaan etunimi, toinen nimi (jos asiakkaalla on) ja sukunimi. Tasojen 1 ja 2 käyttölokiraporteilla tulee olla myös asiakkaan syntymäaika tai asiakkaan yksilöivä ID.	LKT4.1; LKT4.2; LKT4.3; LKT4.4; LKT4.5	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRK2.1	Käyttölokiraportilla tulee selkeästi erotella organisaation omien ja luovutuksella saatujen asiakastietojen käyttö.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRK2.2	Tietojen luovuttajasta tulee käyttölokiraportilla ilmoittaa rekisterinpitäjän nimi.	LKT6.1; LKT6.1.1	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä
LRK3.1	Käyttölokiraportin perustiedoissa tulee näkyä aikajakso, joka kuvaa raporttiin pyydettyjen lokitapahtumien aikajaksoa. Aikajakso on suositeltavaa kuvata päivämäärävinä.	LKT6.5	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRK3.2	Käyttölokiraportin toistuvissa tiedoissa tulee näkyä aikaleimat, jotka kuvaavat tietojen käsittelyn ajankohtaa. Tason 1 raportin toistuvissa tiedoissa ajankohdat ilmaistaan vaatimusten mukaisesti. Toistuvia tietoja on sallittua ryhmitellä päivämäärittäin.	LKT1.3; LRT2.1; LRT3.2; LRT1.1; LRT1.1.1; LRT1.1.2	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä
LRK4	Käyttölokiraportin yhteisissä tiedoissa tulee merkitä, jos käsitellyt tiedot ovat olleet yksinomaan hallinnollisia.	LKT6.4	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRK5.1	Jos käsitellyt tiedot kuuluvat sosiaalihuollon palvelutehtävään, tulee palvelutehtävästä olla merkintä käyttölokiraportilla.	LKT6.6	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä

Vaatimuksen ID	Vaatimus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRK5.2	Jos käyttölokiraportti sisältää useiden sosiaalihuollon palvelutehtävien tietoja, palvelutehtävä tulee ilmaista raportin kunkin toistuvan tiedon kohdalla.	LKT6.6	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRK5.3	Jos kaikki käyttölokiraportin tiedot kuuluvat samaan palvelutehtävään, palvelutehtävän voi ilmaista raportin yhteisissä tiedoissa.	LKT6.6	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRK6	Käyttölokiraportilla tulee ilmoittaa lokimerkinnässä oleva käyttäjän ammattinimike tai käyttäjän rooli lokitapahtuman ajanhetkellä.	LKT2.5; LKT2.6	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä

Vaatumuksen ID	Vaatus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRK7	Käyttölokiraportin sisältötiedot voi ryhmitellä, ja ryhmittely voi sisältää useita tasoja.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRK7.1	Ryhmittelyyn tulisi pystyä käyttölokiraportin tasoilla 1 ja 2 käyttämään päivämäärää tai toimintayksikköä.	LKT1.3; LKT2.4.	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRK7.2	Ryhmittelyyn voi käyttää myös muita tietoja, esimerkiksi sosiaalihuollon palvelutehtävää, käyttötarkoitusta, erityistä syytä tai tason 2 tai 3 käyttölokiraportilla tietoja käsitelleen henkilön nimeä.	LKT6.6; LKT5.5; LKT5.6; LKT2.1	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRK8	Käyttölokiraportin tulee sisältää tietojen käsittelyn tarkoitus. Jos kaikissa käyttölokiraportin lokitiedoissa käyttötarkoitus on sama, se tulisi ilmaista raportin yhteisissä tiedoissa. Muussa tapauksessa tai lisäksi käyttötarkoitus voi näkyä raportin toistuvien tietojen riveissä.	LKT5.5	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRK9	Käyttölokiraportin yhteisiin tietoihin on suositeltavaa sisällyttää ne tiedot, jotka ovat samoja kaikilla raportin sisältöriveillä, jolloin tietoa ei tarvitse toistaa kaikilla sisältöriveillä.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRK10	Asiakkaalle annettavassa käyttölokiraportissa tai sen ohessa toimitettavissa tiedoissa tulee näkyä tieto siitä, että asiakas ei saa käyttää tai luovuttaa saamiaan lokitietoja edelleen muuhun tarkoitukseen kuin omien asiakastietojensa käsittelyyn liittyvään selvittämiseen ja oikeuksiensa toteuttamista varten (AsTL 26 §).		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRK11	Usean henkilön asiakas- tai potilastietojärjestelmän listatietojen katselusta ja käytöstä tulee lokitiedot kunkin listalle esiintyneen henkilön käyttölokiraportille.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä

Vaatumuksen ID	Vaatus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRK12	Käyttölokiraportin tietosisältöjen koodiarvoihin ja id-tunniste -arvoihin perustuvat tiedot tulee käyttölokiraportilla näyttää selväkielisessä muodossa.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä
LRK13	Käyttölokiraportin muodostamishetki tulee näkyä raportin perustiedoissa.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä
LRK14	Alaikäisen tietojen, joihin kohdistuu huoltajalle luovuttamisen kieltoja, lokitietoja ei näytetä käyttölokiraportilla, jos lokiraportti toimitetaan alaikäisen huoltajalle.	LKT6.12.	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä

Taulukko 5.3 Käyttölokiraportin tason 1 vaatimukset yleisten ja yhteisten vaatimusten lisäksi.

Vaatumuksen ID	Vaatus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRT1.1	Tason 1 käyttölokiraportin toistuvissa tiedoissa tulee olla lokimerkinnän aiheuttaneen tapahtuman tai tapahtumien aikaleima päivämäärän tarkkuudella.	LKT1.3	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä
LRT1.1.1	Tason 1 käyttölokiraportilla saman vuorokauden aikana syntyneet lokitapahtumat on sallittua ryhmitellä yhdeksi toistuvaksi tiedoksi.	LRT1.1.2.	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä
LRT1.1.2	Yhdessä yksikössä saman vuorokauden aikana käsitellyt tietokokonaisuudet tulisi tason 1 käyttölokiraportilla yhdistää samalle toistuvien tietojen riville, kooten myös eri käyttäjien toiminnasta syntyneet lokitiedot.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näyttävä järjestelmä

Vaatumuksen ID	Vaatus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRT1.2	Tason 1 käyttölokiraportin toistuvien tietojen riveillä tulee olla tiedot katselluista tai käsitellyistä kohdetiedoista koosteisesti.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRT1.2.1	Sosiaalihuollon palvelutehtävät, sosiaalihuollon asiakirjatyyppit ja terveydenhuollon käsitellyt näkymät saa ja on suositeltava suositeltavaa ryhmitellä.	LKT6.6; LKT6.7	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRT1.2.2	Jos terveydenhuollossa käsitellyille tiedoille ei ole näkymätunnusta, tulee käyttölokiraportille käsiteltyjen tietojen seliteteksteistä kooste.	LKT6.7; LKT6.8	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRT1.3	Tason 1 käyttölokiraportin toistuvissa tiedoissa tulisi olla tieto siitä, jos kyseisen rivin lokimerkinnässä on käsitelty vain hallinnollista tietoa.	LKT6.4.	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRT1.4	Tason 1 käyttölokiraportilla saa näyttää käyttäjän nimen vain silloin, kun tämä tulee ilmi käyttäjäorganisaation tiedoista (esimerkiksi itsenäinen ammatinharjoittaja).	LKT2.1	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRT1.5	Asiakkaalle voidaan tuottaa tason 1 käyttölokiraportti automaattisesti sähköisen asiointipalvelun kautta.		Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä
LRT1.6	Asiakastietoja käyttäneen käyttäjän tai tietojenkäsittelytapahtuman toimintayksikkö lokitapahtuman ajankohtana tulee käyttölokiraportin toistuviin tietoihin. Jos kaikki raportin tiedot tulevat vain yhdessä yksikössä tapahtuneesta tietojen käytöstä, on suositeltavaa, että tiedot näkyvät raportin yhteisissä tiedoissa.	LKT2.4; LKT2.4.1	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokitietoja kansalaiselle näytävä järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä

Taulukko 5.4 Käyttölokiraportin tason 2 vaatimukset yleisten ja yhteisten vaatimusten lisäksi.

Vaatumuksen ID	Vaatus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRT2.1	Tason 2 käyttölokiraportin toistuvien tietojen tulee sisältää lokimerkinnän aiheuttaneen tapahtuman aikaleima vähintään minuutin tarkkuudella liittyen ajanhetkeen, jolloin tietoja katsellut tai käsitellyt henkilö on aloittanut raportoitavien tietojen käsittelyn.	LKT1.3	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT2.2	Tason 2 käyttölokiraportin toistuvissa tiedoissa tulee näkyä tietoja katselleen tai käsitelleen käyttäjän etu- ja sukunimi.	LKT2.1	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT2.3	Tason 2 käyttölokiraportin toistuvissa tiedoissa on suositeltavaa näkyä tietoja katselleen tai käsitelleen käyttäjän Terhikki- tai Suosikki-tunnus.	LKT2.2	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT2.4	Tason 2 käyttölokiraportin toistuvissa tiedoissa tulee näkyä käsitellyistä kohteista sosiaalihuollon asiakirjatyytit ja terveydenhuollon käsitellyt näkymät tai käsitellyn tiedon selite.	LKT6.7; LKT6.8	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT2.5	Tason 2 käyttölokiraportin toistuvissa tiedoissa tulee näkyä käyttäjätoiminto.	LKT1.2	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT2.6	Tason 2 käyttölokiraportin toistuvissa tiedoissa tulee näkyä tieto siitä, perustuuko tietojen käsittely tietoteknisesti todennettuun asiayhteyteen tai hoitosuhteeseen.	LKT5.3	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT2.7	Käyttölokiraportin tason 2 toistuvissa tiedoissa tulee näkyä tietojen käyttötarkoitus, mahdollinen tietojen katsomisen erityinen syy ja erityisen syyn selite.	LKT5.5; LKT5.6; LKT5.7.	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT2.8	Tason 2 käyttölokiraportin tulee sisältää käytetyn ohjelmiston nimi. Ohjelmiston nimen tai nimien on suositeltavaa näkyä raportin yhteisissä tiedoissa koosteisesti (erityisesti jos raportti sisältää vain yhden ohjelmiston tuottamia lokitietoja) tai raportin toistuvissa tiedoissa lokiriveittäin.	LKT3.3	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT2.9	Tason 2 käyttölokiraportin tulee sisältää tieto siitä, minkä rekisterin tapahtumasta (rekisteri ja rekisterin tarkenne) on kyse, rekisterinpitäjätiedon lisäksi.	LKT5.2	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä

Vaatimuksen ID	Vaatimus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRT2.10	Kun lokitapahtuma liittyy tietojen luovutukseen, tulee luovutuksen saajasta, hänen laillisesta edustajastaan tai luovutuksen saaneesta organisaatiosta ilmoittaa nimi tason 2 käyttölokiraportissa.	LKT6.3	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT2.11	Tason 2 käyttölokiraportin toistuvissa tiedoissa on oltava tieto, kun kyseisen rivin lokimerkinnässä on käsitelty vain hallinnollista tietoa.	LKT6.4	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT2.12	Asiakastietoja käyttäneen käyttäjän tai tietojenkäsittelytapahtuman toimintayksikön lokitapahtuman ajankohtana tulee näkyä 2 tason käyttölokiraportin toistuvissa tiedoissa. Jos kaikki raportin tiedot tulevat vain yhdessä yksikössä tapahtuneesta tietojen käytöstä, tiedon on suositeltavaa näkyä raportin yhteisissä tiedoissa.	LKT2.4; LKT2.4.1	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT2.13	Asiakastietoja käyttäneen käyttäjän tai tietojenkäsittelytapahtuman tarkemman yksikkötiedon lokitapahtuman ajankohtana (esim. palveluyksikkö- tai suorituspaikka -tasoinen tieto) tulee tason 2 käyttölokiraportin toistuviin tietoihin. Jos kaikki raportin tiedot tulevat vain yhdessä yksikössä tapahtuneesta tietojen käytöstä, tiedon on suositeltavaa näkyä raportin yhteisissä tiedoissa.	LKT2.8; LKT2.8.1	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä

Taulukko 5.5 Käyttölokiraportin tason 3 vaatimukset.

Vaatimuksen ID	Vaatus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRT3.1	Tason 3 käyttölokiraportin toistuvissa tiedoissa tulee olla yksityiskohtaiset tiedot käyttölokimerkinnöistä.	Luvun 3 käyttölokimerkinnän tietosisältöjä vastaavat raporttikohdat taulukon 3.2 mukaisesti	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT3.2	Tason 3 käyttölokiraportilla aikaleima tulee raportin toistuvissa tiedoissa ilmaista vähintään sekunnin tarkkuudella.	LKT1.3	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT3.3	Tason 3 käyttölokiraporttiin voidaan yhdistää muita käytönvalvontaan liittyviä tietoja, kuten esimerkiksi kulunvalvonnan tai työvuorosuunnittelun tietoja.		Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT3.4	Tason 3 käyttölokiraportti tulee voida hakea raportointijärjestelmästä käyttäjittäin.	LKT2.1; LKT2.2	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT3.5	Tason 3 käyttölokiraportti tulisi voida hakea raportointijärjestelmästä tietojärjestelmittain.	LKT3.3	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT3.6	Tason 3 käyttölokiraportti tulee voida hakea raportointijärjestelmästä tietyn asiakkaan tietojen käsittelyyn kohdistuen.	LKT4.1; LKT4.2; LKT4.3; LKT4.4; LKT4.5	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT3.7	Järjestelmän tulee tukea tietyn käyttäjän ja tietyn asiakkaan tietojen hakua.	LKT2.1; LKT2.2; LKT4.1; LKT4.2; LKT4.3; LKT4.4; LKT4.5	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT3.8	Tason 3 käyttölokiraporttiin tulisi voida hakea pelkästään erityisellä syyllä katseltujen tietojen lokimerkinnät. Myös erityisen syyn teksti on sisällytettävä käyttölokiraportille.	LKT5.6; LKT5.7	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT3.9	Tason 3 käyttölokiraporttiin tulisi voida hakea pelkästään erityissuojattavien tietojen käyttöä koskevat lokitiedot.	LKT6.13; LKT6.14;	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT3.10	Tason 3 käyttölokiraportin yleistiedoissa tulee näkyä asiakkaan etunimet, sukunimi ja henkilötunnus.	LKT4.1; LKT4.2; LKT4.3; LKT4.4; LKT4.5	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä

Vaatimuksen ID	Vaatus	Viittaukset tietosisältöön ja toiseen vaatimukseen	Rooli
LRT3.11	Asiakastietoja käyttäneen käyttäjän ja tietojenkäsittelytapahtuman toimintayksikön lokitapahtuman ajankohtana tulee 3. tason käyttölokiraportin toistuviin tietoihin. Jos kaikki raportin tiedot tulevat vain yhdessä yksikössä tapahtuneesta tietojen käytöstä, tietojen on suositeltavaa näkyä raportin yhteisissä tiedoissa.	LKT2.4; LKT2.4.1	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä
LRT3.12	Asiakastietoja käyttäneen käyttäjän tai tietojenkäsittelytapahtuman tarkemman yksikkötiedon lokitapahtuman ajankohtana (esim. palveluyksikkö- tai suorituspaikka -tasoinen tieto) tulee tason 3 käyttölokiraportin toistuviin tietoihin. Jos kaikki raportin tiedot tulevat vain yhdessä yksikössä tapahtuneesta tietojen käytöstä, tiedon on suositeltavaa näkyä raportin yhteisissä tiedoissa.	LKT2.8; LKT2.8.1	Lokiraportteja tuottava järjestelmä Lokien seuranta- ja raportointijärjestelmä

6 Jatkosuunnitelmat

6.1 Lokitietojen hallinnan kansallinen vaiheistus

Asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä syntyvien lokitietojen hallinnan kansallinen kokonaisuuden tavoitteiden saaminen edellyttää vaiheistusta. Karkea vaiheistus noudattaa seuraavia yleislinjoja:

- Lähtökohtana on, että käyttölokia (vähimmäisvaatimukset lokitietoa tuottaville järjestelmille) on pystyttävä tuottamaan kaikissa asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn suunnitelluissa järjestelmissä
- Lokitietoja kokoavan järjestelmän vaatimukset on toteutettava käytännössä kussakin organisaatiossa, erityisesti jos on useita järjestelmiä käytössä
- Määritysten mukaiset päivitetty ja yhdenmukaistetut lokiominaisuudet ovat toteutettavissa ja hyödynnettävissä sertifiointissa heti määritysten julkaisun jälkeen
- Vaatimustenmukaisuuden takaraja tuotantokäytössä olevissa järjestelmissä:
  - Lokimääritysten vaatimustenmukaisuus keskeisimmässä järjestelmissä (THL määräyksen 4/2021 mukaiseen luokkaan A3 kuuluville järjestelmille) on suunniteltu tulevaksi voimaan viimeistään 1.1.2027
  - Kaikissa asiakas- ja potilastietoa käsittelevissä järjestelmissä on tämän dokumentin mukaisten lokiominaisuuksien oltava toteutettuna 2-3 vuotta myöhemmin (alustava)
- Sote-tietojärjestelmien olennaisten vaatimusten tulevat määräysversiot ja profiilit kuvaavat päivitettyjen lokivaatimusten voimaantulon eri tarkoituksiin tehdyissä tietojärjestelmissä. Varsinaiset voimaantulopäivämäärät tulevat uusien määräysten ja profiilien kautta.

Tässä dokumentissa olevat käyttölokin tietosisältö, raportoinnin vaatimukset sekä yleiset lokien hallinnan vaatimukset vastaavat seuraaviin kohtiin:

Käyttölokivaatimuksien yhtenäistäminen

- käyttölokien minimitietosisältö
- raportoinnin yhtenäistäminen paikallisiin järjestelmiin

Tähän dokumenttiin tullaan viittaamaan THL:n olennaisten vaatimusten määräyksissä, ja lokivaatimusten todentaminen tulee osaksi luokan A tietojärjestelmien tietoturvallisuuden arviointia.

Kanta-käyttölokipalvelusta on tehty konseptointiselvitys vuonna 2022, jossa selvitettiin vaiheet ja vaatimukset, jotka liittyvät käyttölokietojen Kantaan toimittamiseen. Varsinaisia päätöksiä käyttölokipalvelua koskien ei ole vielä keväällä 2023 tehty. Konseptoinnissa selvitettiin seuraavia kokonaisuuksia:

- kansallinen käyttölokipalvelu
  - käyttölokietojen keskitetty vastaanotto ja tallentaminen kansalliseen käyttölokipalveluun
- mahdollisesti rakennettava keskitetty analytiikka ja raportointi Kanta-palveluihin
  - minimivaatimukset toteuttava keskitetty järjestelmä lokianalytiikkaan
  - asiakkaan tietopyyntöprosesseihin selkeä ohjeistus saataville yhteystietoineen
  - asiakkaan tietopyyntöihin liittyvä raportointi yhden luukun kautta

Konseptissa ehdotettiin seuraavia kokonaisuuksia:

- Keskitetty käyttölokipalvelu osaksi Kanta-palveluja

- sote-käyttölokiteitojen lähetyksen, tallentaminen, säilyttäminen ja analysointi, raporttien tuottaminen
- mahdollisuus myös kansallisiin mittareihin ja tunnuslukuihin
- mahdolliset hälytykset ja raportit
- Pystyttävä tukemaan jatkuvaa ja määräajoin tehtävää alueellista ja paikallista seuranta- ja omavalvontaa, asiakasaloitteista tietojen käytön seuranta- ja tilannekohtaisia tarkempia selvityksiä
  - keskitetyn palvelun raportit ja lokidata palvelunantajien käyttöön
  - yhdistäminen myös alueellisiin / paikallisiin raportointijärjestelmiin
  - mm. asiattoman käytön havaitseminen ja selvittelyt, erikseen säädetyt seurantakohteet mm. erityissuojattavien tietojen ja hätähakujen käyttö
- Teknisessä toteuttamisessa lähtökohtana ovat IHE ATNA + ja siihen tehty HL7 FHIR (AuditEvent) lisäys

Konseptin esittämisen tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan useita toimenpiteitä, joiden osalta konsepti esittää kehittämisen tiekartan ja vaiheistusehdotuksen. Tarvittavat toimenpiteet kohdistuvat laajasti asiakas- ja potilastietojärjestelmiin sekä Kanta-palveluihin. Varsinaiset päätökset konseptin esittämistä toimenpiteistä tehdään myöhemmin.

Liite: Käyttölokin esimerkki

Seuraavissa taulukoissa on esimerkinomaisesti erilaisia käyttötilanteita. Taulukon sarakkeet nojautuvat ja viittaavat luvuissa 3.1 ja 3.2 määriteltyihin lokimerkintöjen tietosisältöihin. Taulukoihin ei ole pyritty kuvaamaan täydellisesti kaikkia käyttötilanteita ja tietosisältöjä.

Taulukko 1 esimerkki Kaikkien käyttölokietoa tuottavien järjestelmien käyttölokimerkinnän vähimmäisvaatimukset

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi /esimerkki
LKT1	Lokitapahtuman tiedot				
LKT1.1	Lokitapahtuman tunniste	Jokaisella lokitapahtumalla on (globaalisti) yksilöllinen tunnus.	1.2.246.777.10.6280613.18.2004.225.2004.21221	P	Tunnus
LKT1.2	Käyttäjätöiminto	Kuvaa käyttäjän tekemän tietojenkäsittelyllisen toiminnon tyyppin. Raportilla koodin mukainen arvo selväkielisenä (suomeksi)	1	EP	Koodi=1 Katselu Koodisto: THL - Käyttölokin käyttäjätöiminto
LKT1.3	Tapahtumahetki	Lokimerkinnän aiheuttaneen tapahtuman aikaleima.	20150109030012+0200	P	Hetki, Käytämme vähintään sekunnin tarkkuutta. HL7 V3 XML ITS mukaan aikavyöhyketieto esitetään lisäämällä UTC-jälkiliite ajan esitysmuotoon

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi /esimerkki
LKT2	Käsittelijän tiedot				
LKT2.1	Käyttäjän nimi	Käyttäjän, kuten ammattihenkilön, nimitiedot	Möttönen, Mikko	EP	Teksti
LKT2.2	Käyttäjän tunniste	Käyttäjän, kuten ammattihenkilön, tunniste. Käyttäjän yksilöintitunnus tulisi ilmoittaa käyttäjän varmennetunnuksen (Terhikki tai Suosikki-tunnus) tai henkilötunnuksen avulla, mutta voidaan ilmoittaa myös järjestelmän käyttäjätunnuksena, mikäli käyttäjätunnus voidaan yksikäsitteisesti liittää käyttäjään.	11223355123	EP	Tunnus=Terhikki-tunnus
LKT2.8	Palveluyksikkö tai suorituspaikka	Käyttäjän palveluyksikön tunniste - voi olla organisaation sisäinen koodisto tai perustua kansalliseen organisaatiorekisteriin.	1.2.246.10.1012636.19.0	EP	Tunnus
LKT2.8.1	Palveluyksikön tai suorituspaikan nimi	Kohtaa LKT2.8 vastaavan yksikön nimi.	Espoon kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi rek.pit	EP	Teksti
LKT2.7	Käyttäjän rajoitustieto *)	Mikäli lääkkeen määräjällä on lääkkeenmäärämisrajoituksia,		EP	Teksti/Koodi Valviran koodisto

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi /esimerkki
LKT3	Käyttävän järjestelmän tiedot				
LKT3.3	Käyttävä ohjelmisto, robotti tai lääkinällinen laite	Ohjelmistoa, robottia tai lääkinällistä laitetta koskevat tiedot, nimi ja versio	<!-- FI 7 hl7fi:softwareSupport - asiakirjan tuottanut ohjelmisto --> <hl7fi:softwareSupport moderator="Medicalgroup Oy" product="Medisofta" version="1.4 4.1.2023">Potilaskertomus tuotteen sisäisiä tietoja</hl7fi:softwareSupport>	EP	Teksti
LKT4	Asiakkaan tiedot				
LKT4.1	Asiakkaan henkilötunnus	Asiakkaan henkilötunnus tai tilapäinen yksilöintitunnus. Tilapäisellä yksilöintitunnisteella olevien henkilöiden lokitietoja ei näytetä Omakannassa.	<id extension="121237-123J" root="1.2.246.21"/>	EP	Tunnus
LKT4.2	Asiakkaan syntymäaika (jos ei ole henkilötunnusta tai se ei ole tiedossa)		<birthTime value="19371212"/>	EP	Teksti
LKT4.5	Asiakkaan ID	Asiakkaan yksilöivä tunniste järjestelmässä	AA1212	EP	Tunnus

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi /esimerkki
LKT5	Käyttökontekstin tiedot				
LKT5.1	Rekisterinpitäjä	Tieto rekisterinpitäjästä kenen toiminnasta kyse	1.2.246.10.1012636.19.0	EP	Tunnus
LKT5.1.1	Rekisterinpitäjän nimi	Kohtaa LKT5.1 vastaavan rekisterinpitäjän nimi	Espoon kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi rek pit	EP	Teksti
LKT5.2	Rekisteri/Rekisterin tarkenne	Tieto siitä, minkä rekisterin tapahtumasta kyse		EP	Tunnus
LKT5.5	Käyttötarkoitus	Tieto siitä, mitä tarkoitusta varten tietojen käsittely on tapahtunut. Potilaan hoito, hallinnolliset toimenpiteet, jne.	1	EP	Koodi 1 = Palvelun suunnittelu, toteutus tai arviointi asiakkaalle Koodisto: THL - Asiakastietojen käyttötarkoitus
LKT5.6	Tietojen katselun erityinen syy	Syykoodi	2	EP	Koodi 2= Asiakastyö tai hoitotilanne Koodisto: THL - Asiakastietojen katselun erityinen syy (1.2.246.537.6.240)
LKT5.7	Tietojen katselun erityisen syyn selite	Erityisen syyn selite		EP	Teksti

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi /esimerkki
LKT6	Käsitelty tietokokonaisuus				
LKT6.4	Käsitelty vain hallinnollisia tietoja	Käsittely on koskenut ainoastaan hallinnollisia tietoja (ks. luku 2.5)	False	EP	Kytkin
LKT6.7	Käsitellyt näkymät, sosiaalihuollon asiakirjatyytit	Kansallisen näkymäkoodiston tai sosiaalihuollon asiakasasiakirjatyyppi koodiston mukainen koodi ja koodin selite, jonka mukaiseen tietosisältöön käsittely kohdistuu	10	EP	Koodi 10 = Sisätaudit Koodisto: AR/YDIN - Näkymät
LKT6.8	Käsitellyn tiedon selite	Käytetään käsitellyn tiedon kuvaamiseen niissä tilanteissa, kun käsitelty tieto ei ole kuvattavissa näkymillä tai sosiaalihuollon asiakirjatyypeillä.		EP	Teksti
LKT6.9	Käsitellyn tiedon tunniste	Tunnistetiedon tyyppi + Merkinnän tunniste, kuvantamistutkimuksen tunniste tai järjestelmän sisäinen tunniste. Ilmoitetaan per LKT6.7 Käsitellyt näkymät, sosiaalihuollon asiakirjatyytit tai LKT6.8 Käsitellyn tiedon selite. Tiedon tyytin erottelu vähintään tasolla: <ul style="list-style-type: none"> • Palvelutapahtuman ID • Sosiaalihuollon asian ID • Asiakirjan ID (esimerkiksi lääkemääräyksen tai muun käsitellyn asiakirjan OID) • Merkinnän ID • Study Instance UID • Sisäinen ID 	1.2.246.10.99999984.10.0.14.2013.2601	EP	Tunnus (Tiedon tyyppi + tunniste - arvoparit)(0..n)
LKT6.10	Tieto viivästyksestä	Käytetään niissä tilanteissa, kun käsitelty tieto on ollut viivästettyä	False	EP	Kytkin. False = ei viivästetty
LKT6.11	Tieto erityissisällöstä	Käytetään niissä tilanteissa, kun käsitelty sosiaalihuollon asiakirja sisältää merkinnän asiakastiedoista, joita ei näytetä asiakkaalle.	False	EP	Kytkin. False = ei erityissisältöä

Tunniste	Tietosisältö, tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi /esimerkki
LKT6.12	Alaikäisen tietoja ei näytetä huoltajalle	Käytetään niissä tilanteissa, joissa alaikäinen on asettanut kiellon tietojen näyttämisestä huoltajalle tai päätöskyky ei tiedossa ja tietoja ei näytetä huoltajalle	True	EP	Kytkin. True = tietoja ei näytetä huoltajalle
LKT6.13	Tieto siitä, että lokimerkintään liittyvä käsitelty tieto on erityissuojattavaa		False	EP	Kytkin. False = lokimerkintään liittyvä käsitelty tieto ei ole erityissuojattavaa
LKT6.14	Tieto siitä, onko erityissuojattujen tietojen käsittelyyn annettu erillisvahvistus		False	EP	Kytkin. False = ei ole annettu erillisvahvistusta

Taulukko Liite.2 esimerkki Käyttölokimerkintöjä kokoavan järjestelmän tietosisältövaatimukset

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi
LKT1	Lokitapahtuman tiedot				
LKT1.1	Lokitapahtuman tunniste	Jokaisella lokitapahtumalla on (globaalisti) yksilöllinen tunnus.	1.2.246.777.10.6280613.18.2004.225.2004.21221	P	Tunnus
LKT1.2	Käyttäjätointo	Kuvaa käyttäjän tekemän tietojenkäsittelyllisen toiminnon tyyppin.	1	EP	Koodi=1 Katselu Koodisto: THL - Käyttölokin käyttäjätointo
LKT1.3	Tapahtumahetki	Lokimerkinnän aiheuttaneen tapahtuman aikaleima.	20150109030012+0200	P	Hetki, Käytämme vähintään sekunnin tarkkuutta. HL7 V3 XML ITS mukaan aikavyöhyketieto esitetään lisäämällä UTC-jälkiliite ajan esitysmuotoon
LKT1.4	Tieto lokitiedon salassapidosta	Kenelle ja minne lokitieto saadaan luovuttaa / salassapidon peruste ja voimassaolo		EP	Teksti
LKT1.5	Hakuparametrit *)	Järjestelmän tuottama vapaamuotoinen tieto, joka ilmaisee käytetyt hakuparametrit.		EP	Teksti

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi
LKT2	Käsittelijän tiedot				
LKT2.1	Käyttäjän nimi	Käyttäjän nimitiedot	Möttönen, Mikko	EP	Teksti
LKT2.2	Käyttäjän tunniste	Käyttäjän tunniste. Käyttäjän yksilöintitunnus tulisi ilmoittaa käyttäjän varmennetunnuksen (Terhikki tai Suosikki-tunnus) tai henkilötunnuksen avulla, tai käyttäjätunnuksen avulla siten että tiedosta käy myös kokoavassa järjestelmässä ilmi, minkä järjestelmän käyttäjätunnus on kyseessä.	11223355123	EP	Tunnus
LKT2.3	Tunnistautumistapa	Tieto tunnistautumistavasta, jota ammattihenkilö on käyttänyt	10	EP	Koodi 10 = Sosiaalihuollon ammattihenkilön varmenne Koodisto: Kanta-palvelut – Tunnistautumistapa (1.2.246.537.5.40128.2006)
LKT2.4	Toimintayksikkö	Käyttäjän SOTE-organisaatiorekisteriin merkityn, sote-palvelunantajan toimintayksikön OID.	1.2.246.10.1012636.19.2	EP	Tunnus
LKT2.4.1	Toimintayksikön nimi	Kohdan LKT2.4 selväkielinen nimi	Espoon kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi ark.muod	EP	Teksti
LKT2.8	Palveluyksikkö tai suorituspaikka	Käyttäjän palveluyksikön tunniste - voi olla organisaation sisäinen koodisto tai perustua kansalliseen organisaatiorekisteriin.	1.2.246.10.1012636.19.0	EP	Tunnus
LKT2.8.1	Palveluyksikön tai suorituspaikan nimi	Kohtaa LKT2.8 vastaavan yksikön nimi.	Espoon kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi rek.pit	EP	Teksti

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi
LKT2.5	Käyttäjän ammatti	Ammattinimike.	256	EP	Koodi 256= lupa toimia sosiaalityöntekijänä Koodisto: Valvira - Ammattinimikkeet (1.2.246.537.6.140.2008)
LKT2.6	Käyttäjän rooli tapahtuman aikana	Järjestelmään määritelty käyttäjärooli.	Sosiaalipäivystäjä	EP	Teksti
LKT2.7	Käyttäjän rajoitustieto *)	Mikäli lääkkeen määräjällä on lääkkeenmääräamisrajoituksia,		EP	Teksti/Koodi Valviran koodisto
LKT3	Käyttävän järjestelmän tiedot				
LKT3.1	Käyttävän järjestelmän OID	Kutsuvan järjestelmän tunniste	234.777.65.2	EP	Tunnus
LKT3.2	Työaseman tunniste	Käytetyn työaseman tunniste, jos tietoja on käytetty työasemassa	234.777.653.22.1	EP	Tunnus
LKT3.3	Käyttävä ohjelmisto, robotti tai lääkekinnällinen laite	Ohjelmistoa, robottia tai lääkekinnällistä laitetta koskevat tiedot, nimi ja versio	<!-- FI 7 hl7fi:softwareSupport - asiakirjan tuottanut ohjelmisto --> <hl7fi:softwareSupport moderator="Medicalgroup Oy" product="Medisofta" version="1.4 4.1.2023">Potilaskertomus tuotteen sisäisiä tietoja</hl7fi:softwareSupport>	EP	Teksti

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi
LKT4	Asiakkaan tiedot				
LKT4.1	Asiakkaan henkilötunnus	Asiakkaan henkilötunnus tai tilapäinen yksilöintitunnus.	<id extension="121237-123J" root="1.2.246.21"/>	EP	Tunnus
LKT4.2	Asiakkaan syntymäaika (jos ei ole henkilötunnusta tai se ei ole tiedossa)		<birthTime value="19371212"/>	EP	Teksti
LKT4.3	Asiakkaan sukunimi	Asiakkaan sukunimi	<family>Potilas</family>	EP	Teksti
LKT4.4	Asiakkaan etunimet	Asiakkaan etunimi/etunimet	<given>Pekka</given>	EP	Teksti
LKT4.5	Asiakkaan ID	Asiakkaan yksilöivä tunniste järjestelmässä	AA1212	EP	Tunnus
LKT5	Käyttökontekstin tiedot				-
LKT5.1	Rekisterinpitäjä	Tieto rekisterinpitäjästä kenen toiminnasta kyse	1.2.246.10.1012636.19.0	P	Tunnus
LKT5.1.1	Rekisterinpitäjän nimi	Kohtaa LKT5.1 vastaavan rekisterinpitäjän nimi	Espoon kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi rek pit	P	Teksti
LKT5.2	Rekisteri/Rekisterin tarkenne	Tieto siitä, minkä rekisterin tapahtumasta kyse		P	Tunnus
LKT5.3	Asiallisen yhteyden ohjelmallinen tarkistus	Mikäli tietojen käsittely perustuu asiayhteyteen tai hoitosuhteeseen, saa arvon "true" . Mikäli asiayhteyttä tai hoitosuhdetta ei ole pystytty tietoteknisesti todentamaan ja on annettu tietojen katselun erityinen syy tai reseptikyselyn erityinen syy, saa arvon "false"	true	P	Kytkin. True = käsittely perustuu hoitosuhteeseen
LKT5.4	Hoitokontekstin palvelutapahtuma	Palvelutapahtuma, jonka suorittamisen yhteydessä tietojen katselu tapahtuu. Peruste tietojen käsittelylle.	<!-- 26.1 Palvelutapahtumatunnus --> <idroot="1.2.246.10.99999984.10.0.14.2013.2601"/>	EP	Tunnus

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi
LKT5.5	Käyttötarkoitus	Tieto siitä, mitä tarkoitusta varten tietojen käsittely on tapahtunut. Potilaan hoito, hallinnolliset toimenpiteet, jne.	1	P	Koodi 1 = Palvelun suunnittelu, toteutus tai arviointi asiakkaalle Koodisto: THL - Asiakastietojen käyttötarkoitus
LKT5.6	Tietojen katselun erityinen syy	Syykoodi	2	EP	Koodi 2 = Asiakastyö tai hoitotilanne Koodisto: THL - Asiakastietojen katselun erityinen syy (1.2.246.537.6.240)
LKT5.7	Tietojen katselun erityisen syyn selite	Erityisen syyn selite		EP	Teksti
LKT5.8	Potilashallinnon tapahtumalaji		3	EP	Koodi 3 = Avohoito Koodisto: eArkisto - Potilashallinnon tapahtumalaji (1.2.246.537.5.40164)
LKT5.9	Käsittelytapa (käyttömodaliteetti)	Tietojen käsittelyssä hyödynnetyn näytön tai vastaavan muun käyttöliittymänäkymän käsittelytapaa (käyttömodaliteetti).	3	EP	Koodi 3 = Henkilötason kooste Koodisto: THL - Asiakastiedon käsittelytapa tietojärjestelmässä
LKT5.10	Käsittelytavan (käyttömodaliteetin) tarkempi kuvaus	Mahdollinen tarkempi selite käsittelytavalle (käyttömodaliteetille) (esim. minkälainen listinäyttö ollut kyseessä)	Potilasyhteenvedo	EP	Teksti

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi
LKT6	Käsitelty tietokokonaisuus				
LKT6.1	Rekisterinpitäjä (luovutus)	Mikäli käsitelty tieto on saatu luovutuksella toiselta rekisterinpitäjältä, ilmoitetaan luovutuksen antajan rekisterinpitäjän tiedot. Mikäli käsitelty tieto on luovutettu toiselle rekisterinpitäjälle, ilmoitetaan luovutuksen saajan rekisterinpitäjän tiedot.	1.2.246.10.1012636.19.0	EP	Tunnus
LKT6.1.1	Luovutuksen antajan nimi	Luovutuksen antajan nimi on luovutuksen antavan organisaation nimi	Espoon kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi rek.pit	EP	Teksti
LKT6.2	Rekisteri	Mikäli kyseessä on saman rekisterinpitäjän rekisterien välillä tapahtuva luovutus, ilmoitetaan tässä kentässä luovutuksen saajan rekisteri.	1.2.246.10.1012636.19.2	EP	Tunnus
LKT6.3	Luovutuksen saajan nimi	Luovutuksen saajan nimi voi olla asiakkaan nimi, asiakkaan puolesta asioivan henkilön nimi tai luovutuksen vastaanottavan organisaation nimi	Espoon kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi	EP	Teksti
LKT6.4	Käsitelty vain hallinnollisia tietoja	Käsittely on koskenut ainoastaan hallinnollisia tietoja (ks. luku 2.5)	False	P	Kytkin
LKT6.5	Aikajakso	Aikajakso, jonka tietoihin käsittely kohdistuu. Tulee ilmoittaa hakua vastaavalla tarkkuustasolla.	20090901-20091001	EP	Hetki aikaväli (timestamp - timestamp)
LKT6.6	Sosiaalihuollon palvelutehtävä	Sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tietoihin käsittely kohdistuu	10	EP	Koodi 10 = Lastensuojelu Koodisto: Sosiaalihuolto - Palvelutehtävä

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi
LKT6.7	Käsitellyt näkymät, sosiaalihuollon asiakirjatyytit	Kansallisen näkymäkoodiston tai sosiaalihuollon asiakasasiakirjatyyppi koodiston mukainen koodi ja koodin selite, jonka mukaiseen tietosisältöön käsittely kohdistuu	10 <id root="1.2.246.10.99999984.10.0.14.2013.2601.202"/> <code code="10" codeSystem="1.2.246.537.6.12.2002" codeSystemName="AR/YDIN - Näkymät" displayName="SIS"/>	EP	Koodi 10 = Sisätaudit Koodisto: AR/YDIN - Näkymät
LKT6.8	Käsitellyn tiedon selite	Käytetään käsitellyn tiedon kuvaamiseen niissä tilanteissa, kun käsitelty tieto ei ole kuvattavissa näkymillä tai sosiaalihuollon asiakirjatyypeillä.		EP	Teksti
LKT6.9	Käsitellyn tiedon tunniste	Tunnistetiedon tyyppi + Merkinnän tunniste, kuvantamistutkimuksen tunniste tai järjestelmän sisäinen tunniste. Ilmoitetaan per LKT6.7 Käsitellyt näkymät tai sosiaalihuollon asiakirjatyytit tai LKT6.8 Käsitellyn tiedon selite. Tiedon tyyppin erottelu vähintään tasolla: <ul style="list-style-type: none"> • Palvelutapahtuman ID • Sosiaalihuollon asian ID • Asiakirjan ID (esimerkiksi lääkemääräyksen tai muun käsitellyn asiakirjan OID) • Merkinnän ID • Study Instance UID • Sisäinen ID 	1.2.246.10.99999984.10.0.14.2013.2601	EP	Tunnus (Tiedon tyyppi + tunniste - arvoparit)(0..n)
LKT6.10	Tieto viivästyksestä	Käytetään niissä tilanteissa, kun käsitelty tieto on ollut viivästettyä	False	EP	Kytkin. False = tietoa ei ole viivästetty
LKT6.11	Tieto erityissisällöstä	Käytetään niissä tilanteissa, kun käsitelty sosiaalihuollon asiakirja sisältää merkinnän asiakastiedoista, joita ei näytetä asiakkaalle.	False	EP	Kytkin. False = ei erityissisältöä

Tunniste	Tietokentän nimi	Kuvaus	Esimerkki	Pakollisuus	Tietotyyppi
LKT6.12	Alaikäisen tietoja ei näytetä huoltajalle	Käytetään niissä tilanteissa, joissa alaikäinen on asettanut kiellon tietojen näyttämisestä huoltajalle tai päätöskyky ei tiedossa ja tietoja ei näytetä huoltajalle	True	EP	Kytkin. True = tietoja ei näytetä huoltajalle
LKT 6.13	Tieto siitä, että lokimerkintään liittyvä käsitelty tieto on erityissuojattavaa		False	EP	Kytkin. False = lokimerkintään liittyvä käsitelty tieto ei ole erityissuojattavaa
LKT6.14	Tieto siitä, onko erityissuojattujen tietojen käsittelyyn annettu erillisvahvistus		False	EP	Kytkin. False = ei ole annettu erillisvahvistusta